

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2022

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Schadevergoedingsrecht	8
Handhaving	9
Omgevingsrecht	15
Wabo	15
8.40- en 8.42-AMvB's	15
Natuurbescherming	15
Waterwet	21
Ziekte en arbeidsongeschiktheid	21
Bijstand	21
Sociale zekerheid overig	22
Bestuursrecht overig	24
Algemene verordening gegevensbescherming	24
Terrasverordening	28
Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus	28
Vreemdelingenrecht	29
Regulier	29
Vreemdelingenbewaring	31

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2022, 101

Grote Kamer ABRS, 02-02-2022, 202002668/1/A3

burgemeester van Harderwijk.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 3:4

Opiumwet 13b

BEOORDELINGS- EN TOETSINGSKADER EVENREDIGHEID. HANDHAVING. OPIUMWET 13b.

Als de beroepsgronden daartoe aanleiding geven, zal de Afdeling de (uitkomst van de) belangenafweging die ten grondslag ligt aan besluiten toetsen aan de norm die is neergelegd in artikel 3:4, tweede lid, van de Awb en niet langer het willekeurcriterium voorop stellen. De toetsing aan het evenredigheidsbeginsel is afhankelijk van een veelheid aan factoren en verschilt daarom van geval tot geval. Geschiktheid, noodzakelijkheid en evenwichtigheid spelen daarbij een rol, maar de toetsing daaraan zal niet in alle gevallen op dezelfde wijze (kunnen) plaatsvinden. Zo maakt het verschil of het gaat om een algemeen verbindend voorschrift, een ander besluit van algemene strekking of een beschikking en ook of het gaat om een belastend besluit, een begunstigend besluit of een besluit met een hybride karakter. De intensiteit van de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel wordt bepaald door onder meer de aard en de mate van de beleidsruimte van het bestuursorgaan, de aard en het gewicht van de met het besluit te dienen doelen en de aard van de betrokken belangen en de mate waarin deze door het besluit worden geraakt. Naarmate die belangen zwaarder wegen, de nadelige gevolgen van het besluit ernstiger zijn of het besluit een grotere inbreuk maakt op fundamentele rechten, zal de toetsing intensiever zijn.

Besluit waarbij de burgemeester [appellant sub 2] onder aanzegging van bestuursdwang heeft gelast de woning aan de [locatie A] te Harderwijk met ingang van 18 september 2019 voor de duur van zes maanden te sluiten. [...]

Evenredigheid: beoordelings- en toetsingskader

7. De voorzitter van de Afdeling heeft de AG's gevraagd een conclusie te nemen over de vraag met welke intensiteit de bestuursrechter bestuurlijke maatregelen moet toetsen en wat daarbij de betekenis is van het evenredigheidsbeginsel. De AG's hebben op 7 juli 2021 [Red:

[ECLI:NL:RVS:2021:1468](#)] een conclusie genomen, die de Afdeling bij deze uitspraak zal betrekken.

7.1. De conclusie ziet in de kern op drie situaties:

- (i) het bestreden besluit berust op een discretionaire bevoegdheid (al dan niet ingevuld met beleidsregels);
- (ii) het bestreden besluit berust op een gebonden bevoegdheid die haar grondslag vindt in een algemeen verbindend voorschrift niet zijnde een wet in formele zin;
- (iii) het bestreden besluit berust op een gebonden bevoegdheid die haar grondslag vindt in een wet in formele zin.

7.2. In deze zaak is alleen de eerste situatie aan de orde. De Afdeling zal zich in deze uitspraak daarom tot die situatie beperken. De vraag welke mogelijkheden de bestuursrechter heeft om in zaken waarin de tweede of de derde situatie aan de orde is te toetsen aan het evenredigheidbeginsel, wordt nu dus nog niet beantwoord. Daarmee is niet gezegd dat die mogelijkheden er niet zijn. De conclusie bevat (ook) daarover beschouwingen en aanbevelingen, die in toekomstige zaken van de Afdeling en (de) andere hoogste bestuursrechters zeker aan bod zullen komen.

7.3. In het nationale recht is het evenredigheidsbeginsel neergelegd in artikel 3:4, tweede lid, van de Awb. Die bepaling geldt niet alleen voor bestuurlijke maatregelen, maar voor alle besluiten waarbij het bestuursorgaan beleidsruimte heeft en waaraan het dus op grond van artikel 3:4, eerste lid, van de Awb een afweging van de rechtstreeks betrokken belangen ten grondslag moet leggen. De Afdeling vindt het daarom wenselijk een beoordelingskader te formuleren dat in essentie voor al deze (categorieën van) besluiten kan worden toegepast, van besluiten tot het opleggen van een bestuurlijke boete tot besluiten tot het vaststellen van een bestemmingsplan.

[...] 7.6. De AG's stellen in hun conclusie voorop dat de bestuursrechter bij de toetsing aan artikel 3:4, tweede lid, van de Awb en de motivering van het resultaat daarvan, niet beoordeelt of het bestuursorgaan bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid wel of niet tot het besluit heeft kunnen komen (zie onder andere de uitspraak van de Afdeling van 9 mei 1996, [ECLI:NL:RVS:1996:ZF2153](#), Maxis-Praxis), maar bij voorkeur (rechtstreeks) moet aansluiten bij de bewoordingen van artikel 3:4, tweede lid, van de Awb.

De Afdeling onderschrijft dit.

7.7. De AG's bevelen aan dat de bestuursrechter bij de toepassing van artikel 3:4, tweede lid, van de Awb op besluiten inhoudende bestuurlijke maatregelen meer aansluiting zoekt bij de Unierechtelijke evenredigheidstoets waarin de volgende drie stappen kunnen worden onderscheiden:

"(i) Is het besluit geschikt om het doel te bereiken? Die geschiktheidstoets houdt een effectiviteitstoets en een coherentietoets in;

(ii) Is het besluit noodzakelijk om het doel te bereiken? Is een keuze mogelijk tussen meer geschikte maatregelen, dan moet op basis van deze toets die maatregel worden gekozen die de belanghebbenden het minst belast;

(iii) Is de maatregel evenwichtig (evenredigheid stricto sensu)? Is de op zichzelf geschikte en noodzakelijke maatregel in de gegeven omstandigheden niet onredelijk bezwarend voor de belanghebbende?"

7.8. De Afdeling onderschrijft dat de geschiktheid, de noodzakelijkheid en de evenwichtigheid bij de toetsing van een besluit aan de norm van artikel 3:4, tweede lid, van de Awb een rol (kunnen) spelen. Dat betekent echter niet dat met betrekking tot elk bestreden besluit categorisch een dergelijke drietraptstoets moet worden uitgevoerd. Zo kan de geschiktheid al aan de orde komen bij de (exceptieve) toetsing van het algemeen verbindende voorschrift of de beleidsregel waarop het bestreden besluit berust. Exceptieve toetsing houdt in dat de bestuursrechter, in het kader van een beroep tegen een besluit, de rechtmatigheid van dat algemeen verbindende voorschrift of die beleidsregel toetst aan hoger recht of algemene rechtsbeginselen. Verder zal de noodzakelijkheid bij de toetsing van een belastend besluit doorgaans wel een rol spelen en bij een begunstigend besluit niet. De bestuursrechter zal daarom van geval tot geval, in het verlengde van de tegen het besluit aangevoerde beroepsgronden, moeten bepalen of en zo ja op welke wijze de geschiktheid, de noodzakelijkheid en de evenwichtigheid van de maatregel (uitdrukkelijk) bij de toetsing moeten worden betrokken.

7.9. De Afdeling onderschrijft dat er voor de beoordeling en de toetsing van de evenredigheid twee belangrijke oriëntatiepunten zijn:

(i) de aard en het gewicht van de bij het besluit betrokken belangen;

(ii) de ingrijpendheid van het besluit en de mate waarin het fundamentele rechten van de belanghebbenden aantast.

De intensiteit van de rechterlijke toetsing aan het evenredigheidsbeginsel hangt daarmee van zoveel factoren af, dat het om een glijdende schaal gaat waarop alle intensiteiten tussen vol en

terughoudend toegepast moeten kunnen worden. De Afdeling volgt om die reden de conclusie niet voor zover daarin wordt voorgesteld een nieuwe standaard driedeling met bijbehorende terminologie ("restraint", "intermediate" en "intensive") te introduceren om de toetsingsintensiteit tot uitdrukking te brengen. Dat doet afbreuk aan de verscheidenheid van situaties en de daarmee samenhangende noodzaak een glijdende schaal te kunnen toepassen.

7.10. Het voorgaande betekent dat de Afdeling, als de beroepsgronden daartoe aanleiding geven, de (uitkomst van de) belangenafweging die ten grondslag ligt aan besluiten zal toetsen aan de norm die is neergelegd in artikel 3:4, tweede lid, van de Awb en niet langer het willekeurcriterium voorop zal stellen. De toetsing aan het evenredigheidsbeginsel is afhankelijk van een veelheid aan factoren en verschilt daarom van geval tot geval. Geschiktheid, noodzakelijkheid en evenwichtigheid spelen daarbij een rol, maar de toetsing daaraan zal niet in alle gevallen op dezelfde wijze (kunnen) plaatsvinden. Zo maakt het verschil of het gaat om een algemeen verbindend voorschrift, een ander besluit van algemene strekking of een beschikking en ook of het gaat om een belastend besluit, een begunstigend besluit of een besluit met een hybride karakter. De intensiteit van de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel wordt bepaald door onder meer de aard en de mate van de beleidsruimte van het bestuursorgaan, de aard en het gewicht van de met het besluit te dienen doelen en de aard van de betrokken belangen en de mate waarin deze door het besluit worden geraakt. Naarmate die belangen zwaarder wegen, de nadelige gevolgen van het besluit ernstiger zijn of het besluit een grotere inbreuk maakt op fundamentele rechten, zal de toetsing intensiever zijn.

[...] 7.11. Voor gevallen, zoals het voorliggende, waarin het bestreden besluit berust op een discretionaire bevoegdheid die is ingevuld met beleidsregels, is het volgende van belang. Artikel 3:4, tweede lid, van de Awb geldt ook voor beleidsregels. Als de (on)evenredigheid van het bestreden besluit tussen partijen in geschil is en dat besluit in zoverre (mede) op een beleidsregel berust, dan toetst de bestuursrechter, al dan niet uitdrukkelijk, ook de evenredigheid van de beleidsregel. Als de beleidsregel zelf niet onrechtmatig is, toetst de bestuursrechter het bestreden besluit aan de norm van artikel 4:84 (slot) van de Awb ("tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen heeft die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen"). Daarbij gelden dezelfde maatstaven als bij toetsing van een besluit (rechtstreeks) aan de norm van artikel 3:4, tweede lid, van de Awb. Onder 'bijzondere omstandigheden' in artikel 4:84 worden zowel niet in de beleidsregel verdisconteerde omstandigheden als reeds in de beleidsregel verdisconteerde omstandigheden begrepen. Als sprake is van strijd met artikel 4:84 (slot) van de Awb, wordt het bestreden besluit wegens schending van die bepaling vernietigd.

7.12. De Afdeling zal nu de hoger beroepen bespreken met inachtneming van dit beoordelings- en toetsingskader en het meer specifieke toetsingskader voor woningsluitingen op grond van artikel 13b van de Opiumwet, zoals weergegeven in de overzichtsuitspraak van de Afdeling van 28 augustus 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:2912](#) (hierna: de overzichtsuitspraak).

[...] Gevolgen van de sluiting

[...] 11.3. Uit het Damoclesbeleid volgt dat de burgemeester zich in algemene zin rekenschap heeft gegeven van de omstandigheid dat overtreding van de Opiumwet tot gevolg kan hebben dat een huurovereenkomst door bijvoorbeeld een woningcorporatie kan worden ontbonden. In het - ongedateerde - verweerschrift in de bezwaarprocedure staat over de door [appellant sub 2] gevreesde ontbinding en plaatsing op de zwarte lijst dat UWOON tot op dat moment geen actie heeft ondernomen. Verder schrijft UWOON in haar e-mail van 12 december 2019 aan de burgemeester dat zij na kennisneming van de beslissing op het bezwaar zal besluiten of zij al dan niet tot buitengerechtelijke ontbinding van de huurovereenkomst en zo nodig een ontruimingsprocedure zal

overgaan. In het bestreden besluit op bezwaar staat alleen: "Verder merk ik op dat zowel ik als burgemeester van de gemeente Harderwijk, als stichting UWOON als partner in het hennepconvenant en de integrale aanpak van drugs, er grote waarde aan hechten dat duidelijk blijkt dat wij als partners optreden en dat wij géén drugs en/of drugshandel tolereren". In het besluit op bezwaar heeft de burgemeester geen overweging gewijd aan de gevolgen voor de woonsituatie van [appellant sub 2]. De Afdeling heeft er begrip voor dat de burgemeester niet altijd al op het moment van een primair besluit tot sluiting van een woning van een verhuurder uitsluit zal kunnen krijgen over een mogelijke ontbinding op grond van artikel 7:231, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) of eventuele plaatsing op een zwarte lijst. De burgemeester dient echter niettemin alle betrokken belangen af te wegen. Uit de gedingstukken kan worden opgemaakt dat UWOON haar beleid over ontbinding en zwarte lijsten tegen het licht aan het houden was. De Afdeling is met de rechtbank van oordeel dat, hoewel nog niet vaststond wat UWOON zou gaan doen, het risico op huurontbinding ten tijde van het besluit op bezwaar reëel was. Het besluit op bezwaar, waaraan een volledige heroverweging ten grondslag moet en in dit geval ook kon liggen omdat het is genomen ruim vijf maanden na het primaire besluit, geeft er geen blijk van dat de burgemeester zich heeft afgevraagd wat een sluiting betekent voor de woonbelangen van [appellant sub 2] en zijn (deels minderjarige) kinderen en dus ook niet hoe hij dit belang tezamen met de andere aan de orde zijnde belangen heeft afgewogen. Omdat de burgemeester niet alle relevante omstandigheden heeft betrokken bij zijn op grond van artikel 4:84 (slot) van de Awb te maken beoordeling, heeft de rechtbank terecht aanleiding gezien om het beroep van [appellant sub 2] gegrond te verklaren en het besluit op bezwaar van 21 februari 2020 te vernietigen. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:285](#)

Zie het bij deze uitspraak uitgebrachte [persbericht](#) ("Afdeling bestuursrechtspraak werkt evenredigheidsbeginsel verder uit") en tevens de uitspraken van dezelfde datum inzake

[ECLI:NL:RVS:2022:335](#) en [ECLI:NL:RVS:2022:334](#).

Tevens wordt gewezen op de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Handhaving" (JnB 2022, 105).

JnB 2022, 102

ABRS, 02-02-2022, 202000293/1/R3

college van gedeputeerde staten van Overijssel.

Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) 2:14 lid 2, 3:9 lid 1, 6:7, 6:11

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) 2.1 lid 1, 3.8, 3.9 lid 1

Verordening elektronische kennisgeving provincie Overijssel 2017 (hierna: de Verordening) 1

Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden van 25 juni 1998 (Verdrag van Aarhus; hierna: het Verdrag) 6

BEKENDMAKING. Omgevingsvergunning. I.c. heeft het college, door te volstaan met een elektronische verzending van de kennisgeving, niet op de juiste wijze toepassing gegeven aan artikel 3.9, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo, gelezen in samenhang met artikel 2:14, tweede lid, van de Awb. Ook staat niet vast of de kennisgeving is gepubliceerd op de website <http://www.officielebekendmakingen.nl/>, terwijl artikel 1 van de Verordening dit wel vereist. Dit betekent niet zonder meer dat het [appellanten] niet kan worden tegengeworpen dat zij niet tijdig bezwaar hebben gemaakt tegen de in geding zijnde omgevingsvergunning.

Geoordeeld wordt dat [appellanten] te lang hebben gewacht om hun bezwaren kenbaar te maken, nadat zij door de bouw(werkzaamheden) zijn geconfronteerd met de graansilo's. VOORBEREIDINGSPROCEDURE. Het is vaste rechtspraak van het EU-HvJ dat het in Unierechtelijke zaken toepasselijke procesrecht bij gebreke van Unierechtelijke voorschriften ter zake beheerst wordt door de beginselen van gelijkwaardigheid, doeltreffendheid en effectieve rechtsbescherming. Er is i.c. geen aanleiding voor het oordeel dat artikel 6:7, gelezen in samenhang met artikel 6:11 van de Awb, buiten toepassing moet blijven vanwege strijd met de beginselen van gelijkwaardigheid en doeltreffendheid. Het voorgaande betekent dat het college terecht stelt dat [appellant] en anderen tijdig bezwaar hadden moeten maken om aan te voeren dat afdeling 3.4 van de Awb ten onrechte niet is doorlopen.

Besluit waarbij het college een omgevingsvergunning heeft verleend aan ForFarmers Nederland B.V. voor het realiseren van vier graansilo's.

Verschoonbare termijnoverschrijding?

4. [appellant] en anderen zijn het niet eens met het oordeel van de rechtbank dat op een juiste wijze kennis is gegeven van de verlening van de omgevingsvergunning.

4.1. Het college heeft van de verleende omgevingsvergunning, ter uitvoering van artikel 3.9, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb), kennisgegeven op de provinciale website. Ter zitting heeft het college verklaard dat het niet zeker weet of de kennisgeving ook is gepubliceerd op de website <http://www.officielebekendmakingen.nl/>. Het is mogelijk dat dit door een technische fout niet is gebeurd. Het college heeft verklaard dat dit niet meer te achterhalen is. [...]

4.3. Artikel 1 van de Verordening elektronische kennisgeving provincie Overijssel 2017 (hierna: de Verordening) luidt: "1. Het is mogelijk berichten van het provinciebestuur die niet tot een of meer geadresseerden zijn gericht, uitsluitend elektronisch te verzenden, tenzij een wettelijk voorschrift zich daartegen verzet. De verzending geschiedt door plaatsing op de website <https://www.officielebekendmakingen.nl>.

2. Onder berichten worden in elk geval verstaan kennisgevingen van ontwerpbesluiten, besluiten, aanvragen en meldingen."

4.4. De Afdeling stelt voorop dat onder berichten als bedoeld in artikel 2:14, tweede lid, van de Awb ook mededelingen als bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, van de Wabo moeten worden begrepen. Deze mededelingen zijn, anders dan de bekendmaking van een besluit op een aanvraag om omgevingsvergunning aan de aanvrager zelf, berichten die niet tot een of meer geadresseerden zijn gericht. Artikel 2:14, tweede lid, van de Awb geeft een nadere invulling aan de in de artikelen 3.8 en 3.9, eerste lid, van de Wabo geboden mogelijkheid om de kennisgevingen en mededelingen op een andere geschikte wijze te doen.

Een mededeling als bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, van de Wabo is een kennisgeving van een besluit dat tot één of meer belanghebbenden is gericht als bedoeld in artikel 1, tweede lid, van de Verordening.

Op de mededeling van de verlening van de in geding zijnde omgevingsvergunningen overeenkomstig artikel 3.9, eerste lid, van de Wabo zijn artikel 2:14, tweede lid, van de Awb en artikel 1 van de Verordening van toepassing.

4.5. De strekking van artikel 2:14, tweede lid, van de Awb is om te waarborgen dat verzending van berichten niet uitsluitend elektronisch plaatsvindt, maar ook in bijvoorbeeld een (papieren) dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad. Dat is op grond van deze bepaling slechts anders indien bij wettelijk voorschrift is bepaald dat met een elektronische verzending kan worden volstaan. Naar het oordeel van de Afdeling betekent dit dat een wettelijke bepaling die enkel de mogelijkheid biedt om zekere

berichten elektronisch te verzenden op zichzelf onvoldoende is om met een elektronische verzending te kunnen volstaan. Het moet gaan om een wettelijke bepaling waaruit volgt dat deze berichten bij uitsluiting elektronisch worden verzonden. Zie de uitspraak van de Afdeling van 30 oktober 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:3628](#).

Artikel 1 van de Verordening voldoet hier niet aan. In dit artikellid is niet méér bepaald dan dat het provinciebestuur, in dit geval het college, ervoor kan kiezen om voor het doen van een kennisgeving gebruik te maken van de website <https://www.officielebekendmakingen.nl>. Elektronische publicatie is dus niet dwingend en bij uitsluiting voorgeschreven. Uit deze bepaling vloeit dan ook niet voort dat publicatie op een andere wijze met inachtneming van artikel 2:14, tweede lid, van de Awb achterwege kan blijven. Indien het provinciebestuur in zekere gevallen met elektronische publicatie wil kunnen volstaan, dient dat bij verordening te worden bepaald.

4.6. Op grond van het voorgaande komt de Afdeling tot de conclusie dat het college, door te volstaan met een elektronische verzending van de kennisgeving, niet op de juiste wijze toepassing heeft gegeven aan artikel 3.9, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo, gelezen in samenhang met artikel 2:14, tweede lid, van de Awb. Ook staat niet vast of de kennisgeving is gepubliceerd op de website <http://www.officielebekendmakingen.nl/>, terwijl artikel 1 van de Verordening dit wel vereist. De rechtbank heeft dit niet onderkend.

4.7. Het voorgaande betekent niet zonder meer dat het [appellant] en anderen niet kan worden tegengeworpen dat zij niet tijdig bezwaar hebben gemaakt tegen de in geding zijnde omgevingsvergunning. [...] De Afdeling is van oordeel dat [appellant] en anderen te lang hebben gewacht om hun bezwaren kenbaar te maken, nadat zij door de bouw(werkzaamheden) zijn geconfronteerd met de graansilo's.

Beroep op Verdrag van Aarhus

5. [appellant] en anderen betogen dat het besluit van 21 juli 2017 aanzienlijke gevolgen heeft voor het milieu, waardoor het had moeten worden voorbereid met de inspraakprocedure in afdeling 3.4 van de Awb. Omdat dit niet is gebeurd, maar de reguliere procedure is doorlopen, betogen [appellant] en anderen dat het besluit is genomen in strijd met het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden van 25 juni 1998 (hierna: het Verdrag). [...]

5.1. In het primaire besluit van 21 juli 2017 is toegelicht waarom de uniforme openbare voorbereidingsprocedure in afdeling 3.4 van de Awb niet hoefde te worden doorlopen en kon worden volstaan met het volgen van de reguliere procedure. Als eerste reden is genoemd dat de activiteit valt binnen de reikwijdte van de in het bestemmingsplan "Delden Zuid 2015" gegeven afwijkingsbevoegdheid en voldoet aan de voorwaarden voor toepassing daarvan. Als tweede reden is aangegeven dat de aanvraag betrekking heeft op een verandering van de inrichting of de werking daarvan die niet leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan volgens de geldende omgevingsvergunning is toegestaan, waarvoor geen verplichting geldt tot het maken van een milieueffectrapport als bedoeld in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en die niet leidt tot een andere inrichting dan waarvoor eerder een omgevingsvergunning is verleend.

5.2. Indien het voorgaande juist is, ziet artikel 6 van het Verdrag niet op de aan For Farmers verleende omgevingsvergunning voor het realiseren van vier graansilo's. Het college stelt echter dat aan de beoordeling hiervan niet kan worden toegekomen, omdat [appellant] en anderen geen bezwaar hebben gemaakt binnen de termijn die daarvoor open stond en de termijnoverschrijding naar nationaal recht niet verschoonbaar is. [appellant] en anderen hadden volgens het college tijdig

bezwaar moeten maken om aan te voeren dat afdeling 3.4 van de Awb ten onrechte niet is doorlopen.

5.3. Het is vaste rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie dat het in Unierechtelijke zaken toepasselijke procesrecht bij gebreke van Unierechtelijke voorschriften ter zake beheerst wordt door de beginselen van gelijkwaardigheid, doeltreffendheid en effectieve rechtsbescherming. Deze beginselen houden in dat de desbetreffende nationale procedureregels voor vorderingen die worden ingediend ter bescherming van rechten die justitiabelen aan het Unierecht ontleen, niet ongunstiger mogen zijn dan die voor soortgelijke nationale vorderingen (gelijkwaardigheidsbeginsel) en dat zij de uitoefening van de door Unierecht verleende rechten in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk mogen maken (doeltreffendheidsbeginsel) (arresten van het Hof van Justitie van 16 december 1976, Rewe, [ECLI:EU:C:1976:188](#), punt 5; 16 december 1976, Comet, [ECLI:EU:C:1976:191](#), punt 13; 14 december 1995, Peterbroeck, [ECLI:EU:C:1995:437](#), punt 12; 7 juni 2007, Van der Weerd e.a., [ECLI:EU:C:2007:318](#), punt 28).

5.4. De in artikel 6:7 van de Awb neergelegde eis dat bezwaar moet worden gemaakt binnen een termijn van zes weken, geldt voor ieder bezwaar dat tegen een besluit waarop de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing is, ongeacht of appellant zich in zijn bezwaar beroept op het Unierecht of niet. Ditzelfde geldt voor het bepaalde in artikel 6:11 van de Awb dat ten aanzien van een na afloop van de termijn ingediend bezwaar- of beroepschrift niet-ontvankelijkverklaring op grond daarvan achterwege blijft indien redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener in verzuim is geweest. Artikelen 6:7 en 6:11 voldoen daarom aan het gelijkwaardigheidsbeginsel. Verder maken deze procesregels het niet onmogelijk of uiterst moeilijk om de door het Unierecht verleende rechten uit te oefenen, omdat een termijn van zes weken is gegeven om bezwaar te maken, waarbij rekening is gehouden met de regeling voor verschoonbaarheid van de termijnoverschrijding. Er is dan ook geen aanleiding voor het oordeel dat artikel 6:7, gelezen in samenhang met artikel 6:11 van de Awb, buiten toepassing moet blijven vanwege strijd met de beginselen van gelijkwaardigheid en doeltreffendheid.

Het voorgaande betekent dat het college terecht stelt dat [appellant] en anderen tijdig bezwaar hadden moeten maken om aan te voeren dat afdeling 3.4 van de Awb ten onrechte niet is doorlopen. [...]

6. De conclusie is dat de rechtbank, zij het op onjuiste gronden, terecht heeft overwogen dat de overschrijding door [appellant] en anderen van de termijn waarbinnen bezwaar kon worden gemaakt tegen de omgevingsvergunning van 21 juli 2017, hen kan worden toegerekend en daarom niet verschoonbaar is. De rechtbank heeft terecht overwogen dat het college de bezwaren van [appellant] en anderen tegen die omgevingsvergunningen wegens overschrijding van de bezwaartermijn terecht niet-ontvankelijk heeft verklaard.

De betogen van [appellant] en anderen slagen niet. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:333](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Schadevergoedingsrecht

JnB 2022, 103

MK Rechtbank Rotterdam, 27-01-2022 (publ. 28-01-2022), ROT 20/4524

heffingsambtenaar van de gemeente Rotterdam, verweerder.

Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) 8:75a

Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens(hierna: EVRM) 6

REDELIJKE TERMIJN. Naheffingsaanslag parkeerbelasting. I.c. is de overschrijding van de redelijke termijn geëindigd met de beslissing op bezwaar. In beroep was alleen nog de hoogte van de proceskostenvergoeding in bezwaar aan de orde. Dat moet op één lijn worden gesteld met de situatie waarin een beroep is ingetrokken nadat op het inhoudelijke geschil aan eiser tegemoet is gekomen en op de voet van artikel 8:75a van de Awb alleen nog bij afzonderlijke uitspraak een proceskostenbeslissing voorligt. Verwijzing naar de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag van 04-11-2020 ([ECLI:NL:GHDHA:2020:2111](#); r.o. 5.5). De tijd tussen het tegemoetkomende besluit en de uitspraak over de proceskosten telt dan niet mee als overschrijding van de termijn in de afdoening van de hoofdzaak. Voor zover deze tijd op zich wel zou moeten meetellen wordt als bijzondere omstandigheid aangemerkt, dat eiser met de beslissing op bezwaar op het inhoudelijke geschil volledig is tegemoetgekomen en dat slechts een bijkomend geschilpunt resteerde met een financieel zeer gering belang. Vergelijk het arrest van de HR van 20-06-2014 ([ECLI:NL:HR:2014:1461](#); r.o. 2.6.2). De spanning en frustratie zal zich toch vooral daarop gericht hebben en dat deze onverminderd blijft voortbestaan omdat eiser in onzekerheid blijft over de vraag of hij een punt meer of minder aan proceskosten vergoed krijgt komt niet aannemelijk voor.

[ECLI:NL:RBROT:2022:471](#)

JnB 2022, 104

Rechtbank Den Haag, 14-01-2022 (publ. 31-01-2022), SGR 21/3287

Centraal Administratiekantoor (CAK), verweerder.

Algemene wet bestuursrecht, 4:14, 4:18, 8:4 lid 1 sub f, 8:90

SCHADEVERGOEDING. I.c. heeft eiser bij verweerder een betaalverzoek ingediend in verband met het terugbetalen van de door hem te veel betaalde bestuursrechtelijke premie en vermijdbare kosten. Dit betalingsverzoek is aan te merken als een verzoek om schadevergoeding op grond van artikel 8:90 Awb. Geoordeeld wordt dat geen sprake is van het niet tijdig nemen van een besluit waartegen eiser in beroep kan komen. Eiser heeft verweerder aansprakelijk gesteld en verzocht om schadevergoeding op grond van artikel 8:90, tweede lid, van de Awb. Besluiten op dergelijke verzoeken zijn, gelet op artikel 8:4, eerste lid, sub f, van de Awb, niet vatbaar voor beroep. De wettelijke beslistermijn van artikel 4:13 Awb en de dwangsombepaling van artikel 4:17 Awb zijn niet van toepassing op een verzoek om schadevergoeding.

[ECLI:NL:RBDHA:2022:108](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Handhaving

JnB 2022, 105

Grote Kamer ABRS, 02-02-2022, 202002668/1/A3

burgemeester van Harderwijk.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 3:4

Opiumwet 13b

HANDHAVING. OPIUMWET 13b. BEOORDELINGS- EN TOETSINGSKADER EVENREDIGHEID.

Als de beroepsgronden daartoe aanleiding geven, zal de Afdeling de (uitkomst van de) belangenafweging die ten grondslag ligt aan besluiten toetsen aan de norm die is neergelegd in artikel 3:4, tweede lid, van de Awb en niet langer het willekeurcriterium voorop stellen. De toetsing aan het evenredigheidsbeginsel is afhankelijk van een veelheid aan factoren en verschilt daarom van geval tot geval. Geschiktheid, noodzakelijkheid en evenwichtigheid spelen daarbij een rol, maar de toetsing daaraan zal niet in alle gevallen op dezelfde wijze (kunnen) plaatsvinden. Zo maakt het verschil of het gaat om een algemeen verbindend voorschrift, een ander besluit van algemene strekking of een beschikking en ook of het gaat om een belastend besluit, een begunstigend besluit of een besluit met een hybride karakter. De intensiteit van de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel wordt bepaald door onder meer de aard en de mate van de beleidsruimte van het bestuursorgaan, de aard en het gewicht van de met het besluit te dienen doelen en de aard van de betrokken belangen en de mate waarin deze door het besluit worden geraakt. Naarmate die belangen zwaarder wegen, de nadelige gevolgen van het besluit ernstiger zijn of het besluit een grotere inbreuk maakt op fundamentele rechten, zal de toetsing intensiever zijn.

I.c. geeft het bestreden besluit er geen blijk van dat de burgemeester zich heeft afgevraagd wat een sluiting betekent voor de woonbelangen van [appellant sub 2] en zijn (deels minderjarige) kinderen en dus ook niet hoe hij dit belang tezamen met de andere aan de orde zijnde belangen heeft afgewogen.

[...] Bij besluit van 10 september 2019 heeft de burgemeester [appellant sub 2] onder aanzegging van bestuursdwang gelast de woning aan de [locatie A] te Harderwijk met ingang van 18 september 2019 voor de duur van zes maanden te sluiten.

[...] Evenredigheid: beoordelings- en toetsingskader

7. De voorzitter van de Afdeling heeft de AG's gevraagd een conclusie te nemen over de vraag met welke intensiteit de bestuursrechter bestuurlijke maatregelen moet toetsen en wat daarbij de betekenis is van het evenredigheidsbeginsel. De AG's hebben op 7 juli 2021 [Red: [ECLI:NL:RVS:2021:1468](#)] een conclusie genomen, die de Afdeling bij deze uitspraak zal betrekken.

7.1. De conclusie ziet in de kern op drie situaties:

- (i) het bestreden besluit berust op een discretionaire bevoegdheid (al dan niet ingevuld met beleidsregels);
- (ii) het bestreden besluit berust op een gebonden bevoegdheid die haar grondslag vindt in een algemeen verbindend voorschrift niet zijnde een wet in formele zin;
- (iii) het bestreden besluit berust op een gebonden bevoegdheid die haar grondslag vindt in een wet in formele zin.

7.2. In deze zaak is alleen de eerste situatie aan de orde. De Afdeling zal zich in deze uitspraak daarom tot die situatie beperken. De vraag welke mogelijkheden de bestuursrechter heeft om in zaken waarin de tweede of de derde situatie aan de orde is te toetsen aan het evenredigheidsbeginsel, wordt nu dus nog niet beantwoord. Daarmee is niet gezegd dat die mogelijkheden er niet zijn. De conclusie bevat (ook) daarover beschouwingen en aanbevelingen, die in toekomstige zaken van de Afdeling en (de) andere hoogste bestuursrechters zeker aan bod zullen komen.

7.3. In het nationale recht is het evenredigheidsbeginsel neergelegd in artikel 3:4, tweede lid, van de Awb. Die bepaling geldt niet alleen voor bestuurlijke maatregelen, maar voor alle besluiten waarbij het bestuursorgaan beleidsruimte heeft en waaraan het dus op grond van artikel 3:4, eerste lid, van de Awb een afweging van de rechtstreeks betrokken belangen ten grondslag moet leggen. De Afdeling vindt het daarom wenselijk een beoordelingskader te formuleren dat in essentie voor al deze (categorieën van) besluiten kan worden toegepast, van besluiten tot het opleggen van een bestuurlijke boete tot besluiten tot het vaststellen van een bestemmingsplan.

[...] 7.6. De AG's stellen in hun conclusie voorop dat de bestuursrechter bij de toetsing aan artikel 3:4, tweede lid, van de Awb en de motivering van het resultaat daarvan, niet beoordeelt of het bestuursorgaan bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid wel of niet tot het besluit heeft kunnen komen (zie onder andere de uitspraak van de Afdeling van 9 mei 1996, [ECLI:NL:RVS:1996:ZF2153](#), Maxis-Praxis), maar bij voorkeur (rechtstreeks) moet aansluiten bij de bewoordingen van artikel 3:4, tweede lid, van de Awb.

De Afdeling onderschrijft dit.

7.7. De AG's bevelen aan dat de bestuursrechter bij de toepassing van artikel 3:4, tweede lid, van de Awb op besluiten inhoudende bestuurlijke maatregelen meer aansluiting zoekt bij de Unierechtelijke evenredigheidstoets waarin de volgende drie stappen kunnen worden onderscheiden:

"(i) Is het besluit geschikt om het doel te bereiken? Die geschiktheidstoets houdt een effectiviteitstoets en een coherentietoets in;

(ii) Is het besluit noodzakelijk om het doel te bereiken? Is een keuze mogelijk tussen meer geschikte maatregelen, dan moet op basis van deze toets die maatregel worden gekozen die de belanghebbenden het minst belast;

(iii) Is de maatregel evenwichtig (evenredigheid stricto sensu)? Is de op zichzelf geschikte en noodzakelijke maatregel in de gegeven omstandigheden niet onredelijk bezwarend voor de belanghebbende?"

7.8. De Afdeling onderschrijft dat de geschiktheid, de noodzakelijkheid en de evenwichtigheid bij de toetsing van een besluit aan de norm van artikel 3:4, tweede lid, van de Awb een rol (kunnen) spelen. Dat betekent echter niet dat met betrekking tot elk bestreden besluit categorisch een dergelijke driestapstoets moet worden uitgevoerd. Zo kan de geschiktheid al aan de orde komen bij de (exceptieve) toetsing van het algemeen verbindende voorschrift of de beleidsregel waarop het bestreden besluit berust. Exceptieve toetsing houdt in dat de bestuursrechter, in het kader van een beroep tegen een besluit, de rechtmatigheid van dat algemeen verbindende voorschrift of die beleidsregel toetst aan hoger recht of algemene rechtsbeginselen. Verder zal de noodzakelijkheid bij de toetsing van een belastend besluit doorgaans wel een rol spelen en bij een begunstigend besluit niet. De bestuursrechter zal daarom van geval tot geval, in het verlengde van de tegen het besluit aangevoerde beroepsgronden, moeten bepalen of en zo ja op welke wijze de geschiktheid, de noodzakelijkheid en de evenwichtigheid van de maatregel (uitdrukkelijk) bij de toetsing moeten worden betrokken.

7.9. De Afdeling onderschrijft dat er voor de beoordeling en de toetsing van de evenredigheid twee belangrijke oriëntatiepunten zijn:

(i) de aard en het gewicht van de bij het besluit betrokken belangen;

(ii) de ingrijpendheid van het besluit en de mate waarin het fundamentele rechten van de belanghebbenden aantast.

De intensiteit van de rechterlijke toetsing aan het evenredigheidsbeginsel hangt daarmee van zoveel factoren af, dat het om een glijdende schaal gaat waarop alle intensiteiten tussen vol en

terughoudend toegepast moeten kunnen worden. De Afdeling volgt om die reden de conclusie niet voor zover daarin wordt voorgesteld een nieuwe standaard driedeling met bijbehorende terminologie ("restraint", "intermediate" en "intensive") te introduceren om de toetsingsintensiteit tot uitdrukking te brengen. Dat doet afbreuk aan de verscheidenheid van situaties en de daarmee samenhangende noodzaak een glijdende schaal te kunnen toepassen.

7.10. Het voorgaande betekent dat de Afdeling, als de beroepsgronden daartoe aanleiding geven, de (uitkomst van de) belangenafweging die ten grondslag ligt aan besluiten zal toetsen aan de norm die is neergelegd in artikel 3:4, tweede lid, van de Awb en niet langer het willekeurcriterium voorop zal stellen. De toetsing aan het evenredigheidsbeginsel is afhankelijk van een veelheid aan factoren en verschilt daarom van geval tot geval. Geschiktheid, noodzakelijkheid en evenwichtigheid spelen daarbij een rol, maar de toetsing daaraan zal niet in alle gevallen op dezelfde wijze (kunnen) plaatsvinden. Zo maakt het verschil of het gaat om een algemeen verbindend voorschrift, een ander besluit van algemene strekking of een beschikking en ook of het gaat om een belastend besluit, een begunstigend besluit of een besluit met een hybride karakter. De intensiteit van de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel wordt bepaald door onder meer de aard en de mate van de beleidsruimte van het bestuursorgaan, de aard en het gewicht van de met het besluit te dienen doelen en de aard van de betrokken belangen en de mate waarin deze door het besluit worden geraakt. Naarmate die belangen zwaarder wegen, de nadelige gevolgen van het besluit ernstiger zijn of het besluit een grotere inbreuk maakt op fundamentele rechten, zal de toetsing intensiever zijn.

[...] 7.11. Voor gevallen, zoals het voorliggende, waarin het bestreden besluit berust op een discretionaire bevoegdheid die is ingevuld met beleidsregels, is het volgende van belang. Artikel 3:4, tweede lid, van de Awb geldt ook voor beleidsregels. Als de (on)evenredigheid van het bestreden besluit tussen partijen in geschil is en dat besluit in zoverre (mede) op een beleidsregel berust, dan toetst de bestuursrechter, al dan niet uitdrukkelijk, ook de evenredigheid van de beleidsregel. Als de beleidsregel zelf niet onrechtmatig is, toetst de bestuursrechter het bestreden besluit aan de norm van artikel 4:84 (slot) van de Awb ("tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen heeft die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen"). Daarbij gelden dezelfde maatstaven als bij toetsing van een besluit (rechtstreeks) aan de norm van artikel 3:4, tweede lid, van de Awb. Onder 'bijzondere omstandigheden' in artikel 4:84 worden zowel niet in de beleidsregel verdisconteerde omstandigheden als reeds in de beleidsregel verdisconteerde omstandigheden begrepen. Als sprake is van strijd met artikel 4:84 (slot) van de Awb, wordt het bestreden besluit wegens schending van die bepaling vernietigd.

7.12. De Afdeling zal nu de hoger beroepen bespreken met inachtneming van dit beoordelings- en toetsingskader en het meer specifieke toetsingskader voor woningsluitingen op grond van artikel 13b van de Opiumwet, zoals weergegeven in de overzichtsuitspraak van de Afdeling van 28 augustus 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:2912](#) (hierna: de overzichtsuitspraak).

[...] Gevolgen van de sluiting

[...] 11.3. Uit het Damoclesbeleid volgt dat de burgemeester zich in algemene zin rekenschap heeft gegeven van de omstandigheid dat overtreding van de Opiumwet tot gevolg kan hebben dat een huurovereenkomst door bijvoorbeeld een woningcorporatie kan worden ontbonden. In het - ongedateerde - verweerschrift in de bezwaarprocedure staat over de door [appellant sub 2] gevreesde ontbinding en plaatsing op de zwarte lijst dat UWON tot op dat moment geen actie heeft ondernomen. Verder schrijft UWON in haar e-mail van 12 december 2019 aan de burgemeester dat zij na kennisneming van de beslissing op het bezwaar zal besluiten of zij al dan niet tot buitengerechtelijke ontbinding van de huurovereenkomst en zo nodig een ontruimingsprocedure zal

overgaan. In het bestreden besluit op bezwaar staat alleen: "Verder merk ik op dat zowel ik als burgemeester van de gemeente Harderwijk, als stichting UWOON als partner in het hennepconvenant en de integrale aanpak van drugs, er grote waarde aan hechten dat duidelijk blijkt dat wij als partners optreden en dat wij géén drugs en/of drugshandel tolereren".

In het besluit op bezwaar heeft de burgemeester geen overweging gewijd aan de gevolgen voor de woonsituatie van [appellant sub 2]. De Afdeling heeft er begrip voor dat de burgemeester niet altijd al op het moment van een primair besluit tot sluiting van een woning van een verhuurder uitsluit zal kunnen krijgen over een mogelijke ontbinding op grond van artikel 7:231, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) of eventuele plaatsing op een zwarte lijst. De burgemeester dient echter niettemin alle betrokken belangen af te wegen. Uit de gedingstukken kan worden opgemaakt dat UWOON haar beleid over ontbinding en zwarte lijsten tegen het licht aan het houden was. De Afdeling is met de rechtbank van oordeel dat, hoewel nog niet vaststond wat UWOON zou gaan doen, het risico op huurontbinding ten tijde van het besluit op bezwaar reëel was. Het besluit op bezwaar, waaraan een volledige heroverweging ten grondslag moet en in dit geval ook kon liggen omdat het is genomen ruim vijf maanden na het primaire besluit, geeft er geen blijk van dat de burgemeester zich heeft afgevraagd wat een sluiting betekent voor de woonbelangen van [appellant sub 2] en zijn (deels minderjarige) kinderen en dus ook niet hoe hij dit belang tezamen met de andere aan de orde zijnde belangen heeft afgewogen. Omdat de burgemeester niet alle relevante omstandigheden heeft betrokken bij zijn op grond van artikel 4:84 (slot) van de Awb te maken beoordeling, heeft de rechtbank terecht aanleiding gezien om het beroep van [appellant sub 2] gegrond te verklaren en het besluit op bezwaar van 21 februari 2020 te vernietigen. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:285](#)

Zie het bij deze uitspraak uitgebrachte [persbericht](#) ("Afdeling bestuursrechtspraak werkt evenredigheidsbeginsel verder uit") en tevens de uitspraken van dezelfde datum inzake

[ECLI:NL:RVS:2022:335](#) en [ECLI:NL:RVS:2022:334](#).

Tevens wordt gewezen op de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Algemeen bestuursrecht" (JnB 2022, 101).

JnB 2022, 106

MK ABRS, 02-02-2022, 202002245/1/R3

college van burgemeester en wethouders van Groningen.

Algemene wet bestuursrecht 4:105, 4:106, 5:35

VERBEURTE EN INVORDERING. Verjaring. Artikel 5:35, tweede lid, van de Awb is per 1 april 2021 in werking getreden als onderdeel van de Evaluatiewet bestuursrechtelijke geldschuldenregeling Awb. Het overgangsrecht van deze wet is te vinden in Artikel II van die wet. Dit artikel ziet niet op artikel 5:35, tweede lid, van de Awb: dat artikellid heeft betrekking op een rechtsvordering tot betaling van een verbeurde dwangsom en niet op een beschikking tot invordering. Nu de Evaluatiewet geen ander bijzonder overgangsrecht bevat, is artikel 5:35, tweede lid, van de Awb per 1 april 2021 met onmiddellijke ingang in werking getreden. Besluiten waarbij het college heeft besloten tot invordering van volgens hem door [appellanten] verbeurde dwangsommen. [...]

10. [appellanten] betogen dat de bevoegdheid tot invordering is verjaard. [...]

10.1. In de besluiten van 22 november 2018 is voor de eerste last een begunstigingstermijn gegeven tot 24 december 2018 en voor de tweede last een begunstigingstermijn tot 7 januari 2019. Voor de eerste last is de dwangsom bepaald op € 4.500,00 per maand dat de overtreding voortduurt tot een maximum van € 9.000,00. Voor de tweede last is de dwangsom bepaald op € 5.000,00 per week dat de overtreding voortduurt tot een maximum van € 20.000,00.

10.2. Bij uitspraak van 16 januari 2019 heeft de voorzieningenrechter van de rechtbank de besluiten van 22 november 2018 geschorst tot zes weken na het besluit op bezwaar van 3 juni 2019. Omdat de overtreding waarvoor de tweede last is gegeven, vóór de schorsing ten minste een week voortduurde na 7 januari 2019, werd op 14 januari 2019 nog wel een dwangsom verbeurd van € 5.000. Voor het overige zijn de dwangsommen pas verbeurd na de schorsing, toen de overtredingen nog voortduurden. De schorsing eindigde zes weken na het besluit op bezwaar van 3 juni 2019, te weten op 15 juli 2019. Dit betekent dat de laatste dwangsom voor de eerste last is verbeurd binnen twee maanden na die datum en dat de laatste dwangsom voor de tweede last is verbeurd binnen drie weken na die datum.

10.3. Artikel 5:35 van de Awb luidde voor 1 april 2021:

"In afwijking van artikel 4:104 verjaart de bevoegdheid tot invordering van een verbeurde dwangsom door verloop van een jaar na de dag waarop zij is verbeurd."

Artikel 5:35 van de Awb luidt sinds 1 april 2021:

"1. In afwijking van artikel 4:104, eerste lid, verjaart de rechtsvordering tot betaling van een verbeurde dwangsom door verloop van een jaar na de dag waarop zij is verbeurd.

2. Indien op de dag waarop de rechtsvordering verjaart, bezwaar, beroep of hoger beroep openstaat of aanhangig is tegen de last onder dwangsom, wordt de verjaringstermijn verlengd tot onherroepelijk op het bezwaar, beroep of hoger beroep is beslist." [...]

10.4. Met betrekking tot de toepassing van artikel 5:35, tweede lid, van de Awb, overweegt de Afdeling als volgt. Deze bepaling is per 1 april 2021 in werking getreden als onderdeel van de Evaluatiewet bestuursrechtelijke geldschuldenregeling Awb. Het overgangsrecht van deze wet is te vinden in Artikel II van die wet. Hierin staat: "Op een beschikking tot invordering van een dwangsom die is gegeven voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet blijft het recht van toepassing zoals dat gold voor dat tijdstip." De reikwijdte van Artikel II is beperkt, want dit artikel ziet alleen op het recht dat van toepassing is op een beschikking tot invordering. Artikel II ziet om die reden niet op artikel 5:35, tweede lid, van de Awb: dat artikellid heeft betrekking op een rechtsvordering tot betaling van een verbeurde dwangsom en niet op een beschikking tot invordering. Nu de Evaluatiewet geen ander bijzonder overgangsrecht bevat, is artikel 5:35, tweede lid, van de Awb per 1 april 2021 met onmiddellijke ingang in werking getreden.

10.5. Ingevolge artikel 5:35 van de Awb, zoals dat artikel luidde ten tijde van belang, verjaart de bevoegdheid tot invordering van een verbeurde dwangsom door verloop van een jaar na de dag waarop zij is verbeurd. Dit betekent in dit geval dat de bevoegdheid tot invordering van de hiervoor genoemde dwangsom van € 5.000,00 die op 14 januari 2019 werd verbeurd, ingevolge dit artikellid verjaarde op 14 januari 2020. Op dat moment was het nieuwe artikel 5:35, tweede lid, Awb nog niet in werking getreden. Dit betekent dat artikel 5:35 van de Awb gold, zoals dat voor 1 april 2021 luidde. Omdat niet is gebleken van stuitingshandelingen door het college, betekent dit dat de bevoegdheid tot invordering van de verbeurde dwangsom van € 5.000,00 verjaarde op 14 januari 2020 en niet meer ingevorderd kon worden door het college.

Het betoog slaagt in zoverre.

10.6. De overige, na de schorsing alsnog verbeurde dwangsommen, zijn, zoals hiervoor overwogen, verbeurd binnen twee maanden en drie weken na 15 juli 2019. De verjaring van die dwangsommen is door het college gestuit op 29 juni 2020 en 14 juli 2020. Door deze stuiting zou de bevoegdheid tot invordering daarvan, gelet op artikel 5:35 van de Awb zoals dat destijds luidde, een jaar later zijn verjaard. Toen was evenwel het hoger beroep bij de Afdeling reeds aanhangig, zodat voor deze verbeurde dwangsommen ingevolge artikel 5:35, tweede lid, van de Awb geldt dat de verjaringstermijn wordt verlengd tot het moment dat onherroepelijk op het hoger beroep is beslist. Het betoog slaagt in zoverre niet. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:322](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Wabo

Jurisprudentie Wabo-milieu:

- MK ABRS, 02-02-2022, 202005172/1/R4 en 202002844/1/R4 ([ECLI:NL:RVS:2022:320](#));

- MK Rechtbank Den Haag, 13-01-2022 (publ. 02-02-2022), SGR 19/7929

([ECLI:NL:RBDHA:2022:377](#)).

[Naar inhoudsopgave](#)

8.40- en 8.42-AMvB's

Jurisprudentie Activiteitenbesluit milieubeheer:

- MK Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 25-01-2022 (publ. 31-01-2022), BRE 21/1676 ACTMIL

([ECLI:NL:RBZWB:2022:347](#)).

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB 2022, 107

MK ABRS, 02-02-2022, 202002575/1/R2

college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant.

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.3

NATUURBESCHERMING. BEHEERPLAN. ZEGENVISSERIJ. BEROEPSVISSERIJ.

SPORTVISSERIJ. Vaststelling Natura 2000-Beheerplan Biesbosch. I.c. wordt geoordeeld dat onvoldoende is onderzocht en gemotiveerd dat de voorwaarden voor de beroepsvisserij in de Biesbosch in het beheerplan nodig zijn om significante negatieve effecten uit te sluiten.

[...] Bij besluit van 16 januari 2019 heeft het college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant het Natura 2000-Beheerplan Biesbosch (hierna: het beheerplan) vastgesteld.

[...] 1. Het beheerplan geldt voor het Natura 2000-gebied de Biesbosch (hierna: de Biesbosch). [appellanten] oefenen in de Biesbosch beroepsmatig de zegenvisserij op schubvis uit. De zegen is een net waarvan de onderkant is verzaaid en de bovenkant is voorzien van drijvers, met in het midden een verzamelzak. Bij deze vismethode wordt het net uitgevaren, waarna het wordt binnengetrokken en de in het water aanwezige vis wordt ingesloten. Met de zegenbeugel kan de vis uit het net worden verwijderd.

In het ontwerp van het beheerplan was niets geregeld over vrijstelling van de vergunningplicht voor de beroepsvisserij. Wel was daarin vermeld dat de visvangst door de beroepsvisserij werd gemonitord door Staatsbosbeheer. In het vastgestelde beheerplan is de beroepsvisserij met de zegen ingedeeld in categorie 2b. Dit zijn activiteiten die effecten hebben waarbij significant negatieve gevolgen niet uit te sluiten zijn of zich (zeker) voor kunnen doen.

Significant negatieve effecten van de beroepsvisserij zijn volgens het beheerplan echter uit te sluiten onder de voorwaarden dat visserij achter vooroevers en binnen een afstand van 100 meter van de in- en uitstroomopening van vooroevers en krekken niet is toegestaan (p. 107 van het beheerplan).

2. [appellanten] zijn het niet eens met het beheerplan voor zover hierin beperkende voorwaarden aan de uitoefening van de beroepsvisserij zijn verbonden. Daarnaast zijn zij het er niet mee eens dat aan de sportvisserij, die volgens hen een vergelijkbare impact heeft op de beschermde vissoorten, geen beperkende voorwaarden zijn opgelegd.

[...] Visserij achter vooroevers

6. De Afdeling stelt vast dat de voorwaarde die aan de vrijstelling van de vergunningplicht van beroepsvisserij is verbonden om niet achter de vooroevers te vissen, evenals de voorwaarde over de afstand van 100 meter van de in- en uitstroomopening van vooroevers en krekken te vissen die de rechtbank heeft vernietigd, hoofdzakelijk is gebaseerd op een verwijzing naar de situatie in het Hollands Diep. Aan het opleggen van deze voorwaarden ligt niet een onderzoek ten grondslag dat specifiek voor de Biesbosch geldt. De rechtbank heeft geconcludeerd dat het college niet op overtuigende wijze heeft gemotiveerd waarom de situatie in de Biesbosch vergelijkbaar is met die in het Hollands Diep.

Zoals het college op de zitting ook heeft erkend, moet nog onderzoek gedaan worden om de gevolgen van de genoemde voorwaarden aan de beroepsvisserij in kaart te brengen. Daargelaten of voldoende duidelijk is wat het betekent om niet achter de vooroever te vissen, komt de Afdeling alleen al hierom tot de conclusie dat ook voorwaarde over het achter de vooroever vissen niet berust op voldoende onderzoek naar de relevante feiten en de af te wegen belangen.

Het betoog slaagt.

7. Over het betoog dat aan de sportvisserij vergelijkbare voorwaarden moeten worden opgelegd, oordeelt de Afdeling als volgt. In het beheerplan staat dat sportvisserij onder de bestaande regels die hiervoor gelden geen significant negatieve effecten kan hebben. Wijzend op het grote aantal sportvissers ten opzichte van de enkele beroepsvissers in de Biesbosch stellen [appellanten] dat het ontbreken van voorwaarden waaronder sportvisserij mag plaatsvinden niet is uit te leggen in het licht van de voorwaarden die aan de beroepsvisserij worden opgelegd. De Afdeling heeft hierboven al overwogen dat onvoldoende is onderzocht en gemotiveerd dat de voorwaarden voor de beroepsvisserij in de Biesbosch in het beheerplan nodig zijn om significante negatieve effecten uit te sluiten. Tegen deze achtergrond ziet de Afdeling geen grond voor het oordeel dat het college gehouden was de sportvisserij evenals de beroepsvisserij voorwaarden op te leggen.

Het betoog slaagt niet. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:315](#)

JnB 2022, 108

MK Rechtbank Oost-Brabant, 28-01-2022, SHE 20/3386E

college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant, verweerder.

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.7 lid 2

NATUURBESCHERMING. STIKSTOF. HANDHAVING. REFERENTIESITUATIE. Vernietiging afwijzing handhavingsverzoek Efteling. Verweerder heeft gebruik gemaakt van andere invoergegevens voor de referentiesituatie (uit het verkeersmodel voor de bestemmingsplanprocedure). Deze handelwijze zou betekenen dat bij handhaven op basis van de referentiesituatie (en op basis van het huidige artikel 2.7 van de Wnb) in iedere zaak een volledige herberekening van de bestaande vergunningssituatie zou moeten plaatsvinden. Dat maakt handhaven niet eenvoudig. De rechtbank neemt aan dat dit niet de bedoeling is geweest van de wetgever bij de wijziging van de Wnb van 1 januari 2020 en is van oordeel dat dit alleen zou kunnen als de natuurvergunning van 2016 en de onderliggende gegevens evident onjuist zijn. De gewijzigde aanvraag biedt geen concreet zicht op legalisatie van de overtreding vanwege de overschrijding van het aantal van 5 miljoen bezoekers.

[...] Bij besluit van 10 februari 2020 (het primaire besluit) heeft verweerder het door eisers ingediende verzoek tot handhaving betreffende de aan de Efteling verleende natuurvergunning, [...], voor zover ingediend namens de overige omwonenden, afgewezen.

[...] 1. Dit is de einduitspraak in een handhavingszaak tegen de Efteling vanwege een overtreding van de Wet natuurbescherming (Wnb) in 2018 en 2019. Deze uitspraak maakt duidelijk dat handhaving op de referentiesituatie na de wetswijziging van 1 januari 2020 niet eenvoudig is geworden. [...]

[...] 2.2 In de tussenuitspraak [red: [ECLI:NL:RBOBR:2021:4000](#)] heeft de rechtbank, kort gezegd, overwogen dat vaststaat dat in 2018 en 2019 de Efteling meer bezoekers heeft gehad dan 5 miljoen per jaar waarvan is uitgegaan bij de verlening van de geldende natuurvergunning (de vergunning op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 van 30 augustus 2016). Als niet kan worden uitgesloten dat deze toename van het aantal bezoekers leidt tot significante gevolgen voor het Natura 2000-gebied Loonse en Drunense Duinen (verder: het Natura 2000-gebied), is een natuurvergunning nodig waarin deze gevolgen passend worden beoordeeld. De rechtbank is van oordeel dat verweerder had moeten beoordelen of de Efteling al maatregelen heeft getroffen, zo ja, welke en of het effect van deze maatregelen blijvend is. De rechtbank heeft verweerder de volgende aanwijzingen gegeven. [...]

[...] 2.2 Verweerder heeft in het herstelbesluit toegelicht dat de Efteling blijvende maatregelen heeft genomen als gevolg waarvan geen sprake is van een toename van stikstofdepositie of overige verstoringseffecten, ondanks de toename van het aantal bezoekers tot 5,35 miljoen (het grootste aantal bezoekers in 2018). Verweerder vreest niet voor herhaling. Verweerder wijst hierbij op de aanvraag voor een nieuwe vergunning op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) voor 6,33 miljoen bezoekers per jaar. Deze aanvraag is volgens verweerder ontvankelijk en vergunbaar. [...]

[...] *De bepaling van de referentiesituatie*

[...] 4.9 De rechtbank ziet zich voor de vraag gesteld of het verweerder vrij staat om bij het bepalen van de stikstofdepositie in de referentiesituatie uit te gaan van andere invoergegevens bij de nieuwe AERIUS-berekening dan de invoergegevens van de AERIUS-berekening bij de natuurvergunning uit 2016. Gelet op de uitspraak van de Afdeling van 18 november 2020⁷, is verdedigbaar dat uit kan worden gegaan van andere invoergegevens, zolang deze gegevens passen bij het project waarvoor

vergunning is verleend. Volgens de rechtbank kan uit de genoemde uitspraak van de Afdeling echter niet worden afgeleid dat het gebruik van andere invoergegevens in de referentiesituatie onverkort altijd is toegelaten. In 2016 is een natuurvergunning verleend voor het aangevraagde project (de Efteling met 5 miljoen bezoekers) en niet voor specifieke aantallen verkeersbewegingen of ammoniakemissies. Anders dan in de uitspraak van de Afdeling van 18 november 2020, zijn in de natuurvergunning van 2016 geen onderdelen of activiteiten die overduidelijk bij het project horen desondanks buiten beschouwing gelaten. De verkeersbewegingen zijn in 2016 ingeschat en de gevolgen van deze verkeersbewegingen zijn beoordeeld. Weliswaar is de natuurvergunning uit 2016 verleend op basis van het Programma Aanpak Stikstof (PAS), maar de natuurvergunning uit 2016 is onherroepelijk en de activiteiten in deze natuurvergunning zijn uitgevoerd (er kwamen immers meer bezoekers).

Door het gebruik van andere invoergegevens bij het bepalen van de stikstofdepositie in de referentiesituatie in handhavingszaken en vergunnings situaties wordt impliciet de oorspronkelijke onherroepelijke natuurvergunning opzij gezet. Als die andere invoergegevens leiden tot substantiële verschillen in emissies ten opzichte van de emissies die zijn beoordeeld in de referentiesituatie, dan zou deze handelwijze ertoe leiden dat de gevolgen van deze verschillen op Natura 2000-gebieden niet passend zijn beoordeeld. De gevolgen van deze verschillen spelen echter wel een rol bij de beantwoording van de vraag of een nieuwe natuurvergunning noodzakelijk is en of handhaving ten opzichte van de referentiesituatie op zijn plaats is. Volgens de rechtbank doet dit afbreuk aan de rechtszekerheid die aan een onherroepelijke vergunning met formele rechtskracht kan worden ontleend. Normaliter moet van de rechtmatigheid van de onherroepelijke natuurvergunning worden uitgegaan, tenzij de natuurvergunning van 2016 evident onjuist is. Het gebruik van een ander verkeersmodel is onvoldoende om aan te nemen dat de natuurvergunning van 2016 en de onderliggende gegevens evident onjuist zijn. In ieder geval had verweerder de juistheid van deze nieuwe invoergegevens op een inzichtelijke wijze moeten verifiëren en controleren en verantwoorden in het herstelbesluit. Dat is in deze zaak volgens de rechtbank niet gebeurd, omdat verweerder in het herstelbesluit ten onrechte heeft volstaan met de enkele verwijzing naar een controle door de omgevingsdienst. De rechtbank neemt hierbij in aanmerking dat het verkeersmodel is gemaakt voor de bestemmingsplanprocedure en niet voor een vergunningsprocedure.

Het mes snijdt overigens aan twee kanten: als zou blijken dat emissies in de referentiesituatie zijn onderschat, dan zou het logischerwijs ook mogelijk moeten zijn om de emissies in de referentiesituatie naar beneden bij te stellen. De door verweerder toegelaten handelwijze zou betekenen dat bij handhaven op basis van de referentiesituatie (en op basis van het huidige artikel 2.7 van de Wnb) in iedere zaak een volledige herberekening van de bestaande vergunnings situatie onverkort wordt toegelaten. Dat maakt handhaven niet eenvoudig. De rechtbank neemt aan dat dit niet de bedoeling is geweest van de wetgever bij de wijziging van de Wnb van 1 januari 2020.

4.11 De rechtbank is verder van oordeel dat verweerder ten onrechte de stikstof- en ammoniakemissies van agrarisch perceel [nummer perceel] en twee bijbehorende woningen bij de referentiesituatie heeft betrokken. Voor het gebruik van dit perceel en de twee bijbehorende woningen is in 2016 geen natuurvergunning verleend. Het tegendeel valt op geen enkele manier af te leiden uit de natuurvergunning uit 2016 of de bijbehorende AERIUS-berekeningen. Volgens de rechtbank kan het gebruik van dit agrarisch perceel en de twee bijbehorende woningen niet worden beschouwd als een activiteit inherent aan het in 2016 vergunde project. Toen is een attractiepark vergund, geen agrarisch bedrijf. Dat het agrarische perceel en de twee bijbehorende woningen feitelijk aanwezig waren op de referentiedatum en niet in strijd waren met het voorheen geldende

bestemmingsplan, leidt niet tot een ander oordeel. Voor zover de rechtbank bekend, zijn het perceel en de bijbehorende woningen overigens ook op dit moment geen onderdeel of activiteit van het attractiepark Efteling. De omstandigheid dat de Efteling eigenaar is van het perceel en de bijbehorende woningen, leidt niet tot een ander oordeel. In het midden kan blijven wanneer de Efteling eigenaar is geworden van het perceel en de bijbehorende woningen.

4.12. De rechtbank concludeert dat verweerder is uitgegaan van een verkeerde referentiesituatie. Deze kritiek van eisers op het herstelbesluit is terecht.

[...] Bespreking van de reacties op de vervolgstappen

[...] 10.4 De rechtbank is van oordeel dat de gewijzigde aanvraag voor een Wnb-vergunning ziet op een ander gebruik dan het gebruik dat heeft geleid tot de overtreding in 2018 en 2019. De overtreding in 2018 en 2019 betrof het gebruik in strijd met de geldende natuurvergunning uit 2016. Percelen [nummer perceel] , [nummer perceel] , [nummer perceel] en [nummer perceel] maakten geen onderdeel uit van deze natuurvergunning. Bovendien ziet de aanvraag weliswaar op meer bezoekers, maar zijn er meer salderingsmaatregelen waarvan niet duidelijk is of deze maatregelen worden getroffen en wanneer deze maatregelen worden getroffen. De gewijzigde aanvraag biedt daarom geen concreet zicht op legalisatie van de overtreding vanwege de overschrijding van het aantal van 5 miljoen bezoekers.

10.5 De gewijzigde aanvraag is echter wel een duidelijke aanwijzing dat de Efteling niet van plan is om zich te beperken tot het toelaten van 5 miljoen bezoekers per jaar. Integendeel, de rechtbank leidt hieruit af dat, als er geen maatregelen vanwege de Coronapandemie meer nodig zijn, de Efteling weer zal streven naar meer bezoekers. Daarom is volgens de rechtbank een vrees voor herhaling zeker niet uitgesloten. Er was dan ook alle aanleiding voor verweerder om ofwel beter vast te stellen of sprake is van een overtreding bij een overschrijding van het maximum bezoekersaantal en, als dat het geval is, te borgen dat in dat geval geen sprake is van overtreding van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. Dat heeft verweerder in het herstelbesluit nagelaten.

Conclusie

11.1 Uit de tussenuitspraak vloeit voort dat het bestreden besluit niet in stand kan blijven. De rechtbank is verder van oordeel dat het herstelbesluit niet zorgvuldig is voorbereid en onvoldoende is onderbouwd. Verweerder is er niet in geslaagd de gebreken in het bestreden besluit te herstellen. De rechtbank zal beide besluiten vernietigen.

11.2 Verweerder heeft voor de derde keer ten onrechte geweigerd om handhavend op te treden. Daarom zal de rechtbank zelf in de zaak voorzien en het primaire besluit herroepen. Onder deze omstandigheden zou de rechtbank er voor kunnen kiezen verweerder niet nogmaals de kans te geven, maar zelf een handhavingsbesluit te nemen ook al is de Afdeling daar geen voorstander van (zie de uitspraak van 8 augustus 2018¹⁰). De rechtbank zal van die mogelijkheid nu geen gebruik maken, omdat er nog nader onderzoek moet worden verricht voordat een handhavingsbesluit kan worden genomen en verweerder dat onderzoek moet doen. De rechtbank draagt daarom verweerder op een nieuw besluit te nemen op het handhavingsverzoek. [...]

[ECLI:NL:RBOBR:2022:279](#)

Bij deze uitspraak is een [nieuwsbericht](#) ("Provincie wees onterecht handhavingsverzoek natuurbescherming over Efteling af") uitgebracht.

JnB 2022, 109

MK Rechtbank Midden-Nederland, 12-01-2022 (publ. 27-01-2022), UTR 20/1266 en UTR 20/1267
college van gedeputeerde staten van de provincie Utrecht, verweerder.

Wet natuurbescherming (Wnb) 4.5 lid 1

NATUURBESCHERMING. HERPLANTPLICHT BOSKAP. VERTROUWENSBEGINSEL.

STAPPENPLAN. I.c. wordt geoordeeld dat eiseres erop mocht vertrouwen dat verweerder de toezegging zou nakomen dat de boscompensatie zonder toeslag zou plaatsvinden, maar dat andere belangen in de weg staan aan het honoreren van dit gewekte vertrouwen. Om in het licht van artikel 3:4 van de Awb een rechtmatig nieuw besluit te kunnen nemen, moet verweerder de onrechtmatigheid die ontstaat als gevolg van zijn nieuwe besluit compenseren. Dit kan verweerder doen door de financiële schade van [eiseres sub 2] als gevolg van het opleggen van de toeslag volledig te vergoeden.

[...] 21. Als er zwaarder wegende belangen in de weg staan aan honorering van het gewekte vertrouwen kan voor het bestuursorgaan de verplichting ontstaan om de schade die er zonder het vertrouwen niet geweest zou zijn te vergoeden als onderdeel van diezelfde besluitvorming. De financiële consequenties van het opleggen van een toeslag bestaan niet alleen uit de kosten voor herplant, maar ook uit de aankoop van grond waarop de herplant kan plaatsvinden. Op de zitting is met partijen gesproken over de omvang van de financiële consequenties voor [eiseres sub 2]. Hoewel niet duidelijk is wat de exacte kosten zullen zijn, is niet in geschil dat het opleggen van een toeslag voor [eiseres sub 2] tot een grote kostenpost zal leiden. Verweerder heeft een indicatie gegeven van minimaal € 100.000,- per m². Gelet op de door verweerder gedane toezegging wil [eiseres sub 2] deze kostenpost niet dragen.

22. De rechtbank oordeelde hiervoor dat [eiseres sub 2] erop mocht vertrouwen dat verweerder de toezegging zou nakomen dat de boscompensatie zonder toeslag zou plaatsvinden, maar dat andere belangen in de weg staan aan het honoreren van dit gewekte vertrouwen. In het verlengde daarvan oordeelt de rechtbank dat verweerder in het kader van zijn besluitvorming zal moeten onderzoeken wat de kosten voor [eiseres sub 2] precies zullen zijn als wel een toeslag wordt opgelegd. Dat is in het kader van zorgvuldige besluitvorming nodig om een afweging te kunnen maken over het vergoeden van schade, als onderdeel van de besluitvorming.

23. Echter, ook zonder dat onderzoek is al duidelijk dat het toepassen van de toeslag voor [eiseres sub 2] aanzienlijke kosten met zich meebrengt. Nog afgezien van de precieze omvang van die kosten oordeelt de rechtbank dat dit al tot de conclusie leidt dat verweerder als gevolg van het gewekte vertrouwen gehouden is om de schade die daardoor zal ontstaan te vergoeden, als onderdeel van dezelfde besluitvorming. Om in het licht van artikel 3:4 van de Awb een rechtmatig nieuw besluit te kunnen nemen, moet verweerder de onrechtmatigheid die ontstaat als gevolg van zijn nieuwe besluit daarom compenseren. Dit kan verweerder doen door de financiële schade van [eiseres sub 2] als gevolg van het opleggen van de toeslag volledig te vergoeden. Verweerder kan ook de extra herplant die door de toeslag nodig is van [eiseres sub 2] overnemen en zelfstandig uitvoeren. In dat geval moet met het oog op de rechtszekerheid voor de vereniging uit de besluitvorming wel duidelijk volgen dat het gaat om extra boscompensatie ten opzichte van andere projecten in de provincie. [...]

[ECLI:NL:RBMNE:2022:58](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

Jurisprudentie Waterwet:

- Rechtbank Midden-Nederland, 03-11-2021 (publ. 02-02-2022), UTR 20/799
([ECLI:NL:RBMNE:2021:5321](#)).

[Naar inhoudsopgave](#)

Ziekte en arbeidsongeschiktheid

JnB 2022, 110

Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 28-01-2022 (publ. 03-02-2022), BRE 20/9863 CRTV

Raad van bestuur van het Uvw, verweerder.

BW 7:673e

COMPENSATIE TRANSITIEVERGOEDING. De letterlijke tekst van 7:673e lid 2 druist naar het oordeel van de rechtbank onmiskenbaar in tegen de kennelijke bedoeling van de wetgever, waardoor overwegende betekenis moet worden toegekend aan die kennelijke bedoeling. Daarom moet de maximering van het tweede lid naar het oordeel van de rechtbank (enkel) gelezen worden als een peilmoment voor het bepalen van de in acht te nemen lengte van het dienstverband bij de berekening van de hoogte van de vergoeding en niet als een beperking van (de kring van gerechtigden op) de financiële compensatie op zich. Zou de uitleg van het UWV gevolgd worden, dan betekent dit dat het tweede lid feitelijk neerkomt op een beperking van de doelgroep zoals opgenomen in het eerste lid. Dit zou een categorale uitsluiting van een bepaalde groep van 'oude' gevallen met zich brengen. Dat dit de bedoeling is volgt niet uit de wetsgeschiedenis of het overgangsrecht. Uitsluiting van die groep zou afbreuk doen aan het doel van de wetgever om slapende dienstverbanden te beëindigen en voorkomen zonder dat werkgevers nogmaals kosten (in de vorm van een transitievergoeding) moeten maken. De rechtbank zal het tweede lid dan ook zo uitleggen dat de hoogte van de transitievergoeding berekend moet worden, rekening houdend met de fictie dat er op het moment van het einde van de 2-jaarstermijn ook al een transitievergoeding verschuldigd zou zijn. Dit betekent dat het UWV op onjuiste gronden de compensatie op nihil heeft gesteld.

[ECLI:NL:RBZWB:2022:433](#)

Zie voorts de uitspraken van rechtbank Zeeland-West-Brabant,

[ECLI:NL:RBZWB:2022:427](#), [ECLI:NL:RBZWB:2022:429](#), [ECLI:NL:RBZWB:2022:431](#) en

[ECLI:NL:RBZWB:2022:432](#), [ECLI:NL:RBZWB:2022:365](#) en van rechtbank Limburg,

[ECLI:NL:RBLIM:2022:332](#), [ECLI:NL:RBLIM:2022:333](#) en [ECLI:NL:RBLIM:2022:334](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Bijstand

JnB 2022, 111

MK CRvB, 11-01-2022 (publ. 01-02-2022), 20/3377 PW

Participatiewet (Pw) 64 lid 1

PARTICIPATIEWET. INLICHTINGENPLICHT. Afwijzing aanvraag bijstand. De Raad is van oordeel dat met de genoemde stukken en zijn verklaring in het hoger beroepschrift dat de verhurende woningbouwvereniging niet bereid was afschriften van de betalingsregeling te verstrekken, appellant voldoende informatie heeft verschaft over de Belgische bankrekening en over de huurbetalingen in de te beoordelen periode. Appellant heeft aannemelijk gemaakt dat hij in de te beoordelen periode een achterstand had bij de huurbetaling. Het stond het college vrij, indien bij hem twijfel bestond over de verklaring van appellant dat hij een betalingsregeling had afgesproken en dat de verhuurder hierover geen stukken wilde verstrekken, zelf navraag te doen bij de verhuurder. De verhuurder is immers tegenover het college gehouden informatie te verstrekken. Zie artikel 64, eerste lid, aanhef en onder I, van de PW. Het college heeft die navraag niet gedaan. Appellant heeft verder aannemelijk gemaakt dat in de periode van 10 februari 2017 tot en met 24 april 2018 geen mutaties op de Belgische bankrekening hebben plaatsgevonden. Weliswaar bestaat geen volstreekte zekerheid dat ook in de te beoordelen periode het saldo € 0,- was, maar gelet op het ontbreken van mutaties op deze rekening in de te beoordelen periode en het feit dat appellant betalingsachterstanden had bij de verhuurder, zorgverzekeraar en het waterschap, is in dit geval onaannemelijk dat het saldo op deze rekening in verband met vermogensoverschrijding aan bijstandsverlening in de weg staat. Het college heeft bij het bestreden besluit niet deugdelijk gemotiveerd dat appellant zijn inlichtingenverplichting heeft geschonden en dat daarom het recht op bijstand niet kan worden vastgesteld.

[ECLI:NL:CRVB:2022:142](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

JnB 2022, 112

MK CRvB, 26-01-2022 (publ. 03-02-2022), 20/4194 WMO15

college van burgemeester en wethouders van Rotterdam.

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) 2.3.5

WMO 2015. PGB. OPLEIDING VAN HOND TOT ASSISTENTIEHOND. I.c. toereikende grondslag om de door appellante gewenste maatwerkvoorziening niet te verstrekken.

4.3. De Raad stelt voorop dat het aan het college is om, uitgaande van de vastgestelde problemen in de zelfredzaamheid en participatie en waar mogelijk rekening houdend met de redelijke wensen van de aanvrager, te besluiten op welke wijze wordt voorzien in een passende bijdrage aan de zelfredzaamheid of participatie als bedoeld in artikel 2.3.5, derde lid, van de Wmo 2015. In dit geval heeft het college aan appellante een maatwerkvoorziening voor ambulante persoonlijke begeleiding verstrekt voor ondersteuning bij het sociaal en persoonlijk functioneren, trede midden. Uit wat appellante in hoger beroep heeft aangevoerd volgt niet dat het college hiermee geen passende bijdrage heeft geleverd. Het in het bestreden besluit neergelegde en gemotiveerde standpunt dat de toegevoegde waarde van een assistentiehond onvoldoende is gebleken, vormt een toereikende grondslag om de door appellante gewenste maatwerkvoorziening niet te verstrekken. Hieraan voegt de Raad, mede naar aanleiding van de in hoger beroep door appellante overgelegde stukken, nog

het volgende toe. Ter zitting is gesproken over onderzoeken naar de werking en effectiviteit van een assistentiehond, alsmede over de ontwikkelingen hierin sinds de uitspraak van de Raad van 12 september 2018. Desgevraagd – en voor zover hier van belang – heeft [naam] hierover het volgende toegelicht. Er is nog geen sluitende theorie over hoe het werkt dat een hond voorvoelt hoe het met mensen is. Er zijn sinds maart 2018 wel veel (pilot)studies gedaan waaruit blijkt dat mensen zelf aangeven enorm veel baat te hebben bij een assistentiehond. Dit zijn onder meer de onderzoeken die appellante in deze zaak heeft genoemd. Dat mensen met psychische problematiek door een hond meer zelfredzaam worden en beter kunnen participeren wordt uit steeds meer onderzoeken duidelijk. Er is geen sluitende theorie, dus het kan geen wetenschappelijk onderzoek zijn waarbij iets wordt gefalsificeerd of wordt geverifieerd. Het wetenschappelijk onderzoek is altijd een statistisch onderzoek, waarbij op basis van aantallen kan worden vastgesteld, met controlegroepen, of het wel of niet werkzaam is. Dat onderzoek is nu komende. In Nederland worden op dit moment twee belangrijke onderzoeken gedaan. Eén onderzoek in opdracht van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport naar epilepsie-hulphonden, uitgevoerd door de Erasmus Universiteit. Dit is een onderzoeksgroep die zich specialiseert in de effectiviteit en de kosten van de inzet van zorgmiddelen. Zorginstituut Nederland en de zorgverzekeraars volgen dit onderzoek. De verwachting is dat de resultaten hiervan over twee à drie jaar zullen komen. Daarnaast loopt er een onderzoek gericht op de werking van assistentiehonden bij veteranen met PTSS, uitgevoerd door de faculteit diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht. Hierbij is het ministerie van Defensie nauw betrokken. Van dat onderzoek worden eind 2022 de resultaten verwacht. Onze verwachting is dat deze onderzoeken zullen bijdragen aan het besef dat assistentiehonden effectief zijn voor mensen met psychische problematiek in bepaalde situaties, aldus [naam].

4.4. Uit wat hiervoor is overwogen volgt dat het hoger beroep niet slaagt. [...]

[ECLI:NL:CRVB:2022:222](#)

JnB 2022, 113

MK Rechtbank Rotterdam, 27-01-2022 (publ. 01-02-2022), ROT 20/3863

college van burgemeester en wethouders van Rotterdam, verweerder.

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) 2.3.6 lid 2

WMO 2015. PGB. Niet in geschil is dat [naam zorgverlener 1] en [naam zorgverlener 2] gekwalificeerde zorgverleners zijn die niet voldoen aan alle door verweerder vastgestelde kwaliteitscriteria.

Niet gebleken is dat verweerder een individuele beoordeling heeft uitgevoerd naar de kwaliteit van de door de zorgverleners verleende zorg. Voorts heeft verweerder niet nader gemotiveerd in hoeverre met de in de Verordening, Nadere regels en Beleidsregels aan te verlenen zorg gestelde eisen ook in dit geval sprake zal zijn van veilige, doeltreffende en cliëntgerichte diensten. Het bestreden besluit is daarom onvoldoende zorgvuldig voorbereid en onvoldoende gemotiveerd.

De rechtbank stelt vast dat de Verordening, anders dan voorheen, niet voorziet in een afzonderlijk pgb-tarief voor gekwalificeerde zorgverleners die op ZZP-basis werken. Niet gebleken is dat verweerder eiseres tijdig heeft geïnformeerd over deze voor haar mogelijk nadelige en ingrijpende wijziging, zodat eiseres zich op deze wijziging niet heeft kunnen voorbereiden. De rechtbank is daarom van oordeel dat het bestreden besluit op dit punt in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel.

[ECLI:NL:RBROT:2022:623](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Algemene verordening gegevensbescherming

JnB 2022, 114

MK ABRS, 02-02-2022, 202004314/1/A3

Bureau Financieel Toezicht (hierna: het BFT), appellant sub 2.

Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG) 4, 15 t/m 22, 82

Uitvoeringswet AVG (hierna: UAVG) 34

Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) 6:106

AVG. Alleen natuurlijke personen kunnen een verzoek op grond van de AVG indienen. Dit wordt afgeleid uit de definitie van het begrip ‘persoonsgegevens’ van artikel 4, aanhef en onder 1, van de AVG. Ook alleen een natuurlijke persoon kan op grond van de AVG vervolgens verzoeken om schadevergoeding als sprake is van een inbreuk op de AVG. De reactie van het BFT op het verzoek van [appellanten sub 1] om het datalek te melden is geen besluit. Wat de AVG betreft is de reactie van het BFT alleen een besluit, waartegen bij de bestuursrechter kan worden opgekomen, als die kan worden aangemerkt als een beslissing op een verzoek als bedoeld in artikel 15 tot en met 22 van de AVG (artikel 34 UAVG). Geoordeeld wordt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het besluit op bezwaar een besluit is als bedoeld in artikel 21, eerste lid, van de AVG. Verder er ook geen sprake van een besluit op grond van de Wet openbaarheid van bestuur of de Wet bescherming bedrijfsgeheimen.

SCHADEVERGOEDING. I.c. is de bestuursrechter bevoegd om over het verzoek om schadevergoeding te oordelen. Dit verzoek wordt afgewezen.

Brief waarbij het Bureau Financieel Toezicht (hierna: BFT) aan Yards en anderen heeft bericht dat geen aanleiding bestaat om een datalek te melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens of andere maatregelen te treffen. [...]

Kan Yards Deurwaardersdiensten B.V. de AVG invoeren?

3. Het antwoord op deze vraag is nee. De reden daarvoor is dat Yards Deurwaardersdiensten B.V. geen natuurlijke persoon is. Alleen natuurlijke personen kunnen een verzoek op grond van de AVG, zoals in dit geval is gedaan, indienen. De Afdeling leidt dit af uit de definitie van het begrip ‘persoonsgegevens’ van artikel 4, aanhef en onder 1, van de AVG. Daarin staat dat een persoonsgegeven alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon („de betrokkene”) is. Alleen de betrokkene kan de rechten, genoemd in Hoofdstuk III van de AVG, invoeren. Dit wordt bevestigd in overweging 14 van de preambule bij de AVG. Dat luidt: [...] Ook alleen een natuurlijke persoon kan op grond van de AVG vervolgens verzoeken om schadevergoeding als sprake is van een inbreuk op de AVG.

Het BFT had dus Yards Deurwaardersdiensten B.V. moeten laten weten dat om die reden geen gehoor zal worden gegeven aan haar verzoek. Omdat het verzoek mede door de natuurlijke personen [appellant sub 1A] en [appellant sub 1B] (hierna: [appellanten sub 1]) is ingediend en zij

wel een beroep kunnen doen op de AVG, zal de Afdeling in dit geval hieraan geen gevolgen verbinden. [...]

Incidenteel hoger beroep van het BFT

Is de reactie van het BFT een besluit?

5. Het BFT heeft incidenteel hoger beroep ingesteld. Het BFT betwist dat zijn reactie op het verzoek van [appellanten sub 1] om bij de AP het gestelde datalek te melden een besluit is als bedoeld in de Awb. [...]

7. Wat de AVG betreft is de reactie van het BFT alleen een besluit, waartegen bij de bestuursrechter kan worden opgekomen, als die kan worden aangemerkt als een beslissing op een verzoek als bedoeld in artikel 15 tot en met 22 van de AVG. Dat volgt uit artikel 34 van de Uitvoeringswet AVG. Artikel 21 van de AVG heeft als titel recht op bezwaar. Dat recht op bezwaar moet worden onderscheiden van het maken van bezwaar als bedoeld in artikel 6:4, eerste lid, van de Awb. Een beslissing van de verwerkingsverantwoordelijke op een verzoek om toepassing van artikel 21, eerste lid, van de AVG is een besluit waartegen bezwaar als bedoeld in de Awb openstaat. Artikel 21 van de AVG bevat het recht van een betrokkene om te verzoeken een verwerking gebaseerd op artikel 6, eerste lid, aanhef en onder e of f, van de AVG te staken in verband met hem betreffende bijzondere omstandigheden.

Zoals het BFT terecht betoogt kan alleen een beroep op artikel 21 van de AVG worden gedaan in het geval de verwerking plaatsvindt op grond van de genoemde onderdelen van artikel 6 van de AVG. Onbestreden is dat dat niet de grondslag is geweest voor het geven van de beslissing en de aanbiedingsbrief aan de journalist. In dit geval is namelijk niet meer in geschil dat voor de verwerking geen grondslag was.

7.1. [appellanten sub 1] betogen dat hun verzoek als een verzoek om inzage, als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de AVG, moet worden aangemerkt. Zij wijzen daarbij in het bijzonder op onderdeel e van dat artikel. Ingevolge artikel 15, eerste lid, aanhef, van de AVG heeft de betrokkene kortgezegd het recht om te weten of hem betreffende persoonsgegevens worden verwerkt. Het verzoek van [appellanten sub 1] houdt in dat het BFT ervoor zorg moet dragen het datalek te melden aan de AP en dat het BFT ervoor moet zorgen dat de journalist of andere betrokkenen niet langer gebruik kunnen of zullen maken van de gelekte informatie. Gezien deze bewoordingen kan dit verzoek niet als een verzoek om inzage worden geduid. Ook niet voor zover in artikel 15, eerste lid, aanhef en onder e, van de AVG het recht op bezwaar wordt genoemd. Dit artikeldeel houdt slechts in dat de verwerkingsverantwoordelijke niet alleen inzicht moet verschaffen in de persoonsgegevens die hij van de betrokkene verwerkt, maar ook de betrokkene informatie moet geven over onder meer zijn recht op bezwaar als bedoeld in artikel 21 AVG. Het artikeldeel bevat dus niet een zelfstandige grondslag voor het nemen van een besluit.

De rechtbank heeft ten onrechte overwogen dat het besluit op bezwaar van 28 januari 2020 een besluit is als bedoeld in artikel 21, eerste lid, van de AVG.

[appellanten sub 1] hebben ter zitting in hoger beroep bevestigd dat hun verzoek om rectificatie van de onrechtmatig openbaargemaakte informatie niet een verzoek om rectificatie als bedoeld in artikel 16 van de AVG is. De Afdeling volgt hen in dat standpunt. Dat artikel voorziet in de mogelijkheid om onjuiste of onvolledige persoonsgegevens te rectificeren of aan te vullen. Niet in geschil is dat de verstrekte persoonsgegevens in dit geval juist zijn.

Naar het oordeel van de Afdeling bestaat geen grond voor het oordeel dat één van de overige relevante artikelen van de AVG in dit geval van toepassing is. Nu [appellanten sub 1] geen beroep hebben gedaan op deze artikelen, zal de Afdeling ze niet afzonderlijk behandelen.

8. Naar aanleiding van wat [appellanten sub 1] hebben aangevoerd, zal de Afdeling beoordelen of de reactie van het BFT op het verzoek van [appellanten sub 1] op grond van een andere wet een besluit is waartegen bezwaar en beroep bij de bestuursrechter openstaat.

- de Wob

9. De Afdeling is van oordeel dat het BFT aannemelijk heeft gemaakt dat de journalist geen verzoek op grond van de Wob heeft ingediend en dat daarom geen sprake is van zogenoemde passieve openbaarmaking. De reden daarvoor is dat de journalist om de beslissing heeft gevraagd bij het BFT om de informatie daaruit te gebruiken voor het artikel dat hij schreef. Niet aannemelijk is dat de journalist de beslissing zelf openbaar wilde maken voor een ieder.

De informatie is naar het oordeel van de Afdeling ook niet uit eigen beweging door het BFT openbaar gemaakt voor een ieder.

De Afdeling is van oordeel dat er dus geen besluit op grond van de Wob is.

- de Wet bescherming bedrijfsgeheimen

10. De Wet bescherming bedrijfsgeheimen is bedoeld om bedrijfsgeheimen beter te beschermen tegen concurrenten en ziet niet op publiekrechtelijke rechtshandelingen. Voor zover [appellanten sub 1] een beroep hebben gedaan op deze wet, slaagt dat betoog al om die reden niet.

- Conclusie incidenteel hoger beroep

11. Anders dan de rechtbank is de Afdeling van oordeel dat de reactie van het BFT op het verzoek van [appellanten sub 1] om het datalek te melden geen besluit is. Het BFT heeft het daartegen gemaakte bezwaar van [appellanten sub 1] daarom terecht niet-ontvankelijk verklaard. [...]

Hoger beroep van [appellanten sub 1]

13. Aan de bespreking van het hoger beroep van [appellanten sub 1] wordt niet toegekomen voor zover het niet om hun verzoek om schadevergoeding gaat.

Is de bestuursrechter bevoegd om over de schadevergoeding te oordelen?

14. Anders dan de rechtbank is de Afdeling van oordeel dat de bestuursrechter in dit geval bevoegd is te oordelen over het verzoek om schadevergoeding.

14.1. In het verlengde van de uitspraak van 1 april 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:898](#), overweegt de Afdeling dat degene die op grond van artikel 82 van de AVG aanspraak stelt te maken op vergoeding van schade die het gevolg is van het onrechtmatig verwerken van persoonsgegevens door een bestuursorgaan, overeenkomstig artikel 8:88 van de Awb, keuzevrijheid heeft om zijn verzoek aan de bestuursrechter voor te leggen dan wel zijn aanspraak op schadevergoeding via de civielrechtelijke weg te realiseren. Voor indiening van zo'n verzoek is het niet nodig dat de betrokkene eerst een beroep heeft gedaan op zijn rechten genoemd in hoofdstuk III van de AVG. De Afdeling merkt daarbij op dat als het verzoek een hoger bedrag dan € 25.000,00 betreft, toepassing van artikel 8:88 Awb met zich brengt dat in dat geval de burgerlijke rechter exclusief bevoegd is om van een dergelijk verzoek kennis te nemen.

14.2. Het BFT is een bestuursorgaan. Niet in geschil is dat het BFT de niet-geanonimiseerde versie van een beslissing van de kamer voor gerechtsdeurwaarders en de daarbij behorende aanbiedingsbrief niet had mogen geven aan de journalist. Deze handeling van het BFT is een inbreuk op de bescherming van de persoonsgegevens van [appellanten sub 1].

De hoogte van de schadevergoeding die [appellanten sub 1] hebben gevraagd, is volgens de Afdeling niet boven de bevoegdheidsgrens voor de bestuursrechter. Voor de bevoegdheidsgrens is namelijk van belang wat de hoogte van de vordering per persoon is. [appellanten sub 1] hebben gesteld dat zij € 151.489,00 respectievelijk € 9.880,00 aan materiële schade en ieder € 15.000,00 aan immateriële schade hebben geleden, maar hun vorderingen uitdrukkelijk beperkt tot € 25.000,00

per persoon. In een nadere brief aan de rechtbank hebben zij de immateriële schade nader gemotiveerd naar aanleiding van de hiervoor genoemde uitspraak van de Afdeling van 1 april 2020. Zij hebben daarin de eerdere beperking van de vordering tot € 25.000,00 per persoon niet ingetrokken. De rechtbank heeft ten onrechte de vorderingen van [appellanten sub 1] bij elkaar opgeteld en geoordeeld dat de totaal gevorderde schade boven de bevoegdheidsgrens uitstijgt. Anders dan de rechtbank heeft overwogen, is de bestuursrechter in dit geval wel bevoegd om over het verzoek om schadevergoeding te oordelen. [...]

Moet het verzoek om schadevergoeding worden toegewezen? [...]

18. De Afdeling zal het verzoek om schadevergoeding afwijzen. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:319](#)

JnB 2022, 115

Rechtbank Noord-Holland, 24-12-2021 (publ. 01-02-2022), HAA 21/1237

college van burgemeester en wethouders van Heiloo, verweerder.

Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG) 17

Jeugdwet 7.1.4.5

AVG. Verwijderen meldingen verwijzindex. I.c. is geen sprake van een door de bestuursrechter te toetsen besluit op een verzoek om verwijdering op grond van de Jeugdwet, dan wel een verzoek om wissing op grond van de AVG. Dat verweerder in het primaire besluit heeft opgemerkt dat de actie tot verwijderen (door Veilig Thuis op grond van artikel 7.1.4.5 van de Jeugdwet) was belegd bij de gemeente leidt niet tot een ander oordeel. Voorts wordt in het primaire besluit opgemerkt dat desgewenst een schriftelijk verzoek om wissing op grond van artikel 17 AVG kan worden ingediend, hetgeen niet anders kan worden begrepen dat van een besluit daarop op dat moment in ieder geval geen sprake was.

[ECLI:NL:RBNHO:2021:12310](#)

JnB 2022, 116

MK Rechtbank Den Haag, 24-11-2021 (publ. 01-02-2022), SGR 20/3481

minister voor Rechtsbescherming, verweerder.

Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG) 15

AVG. I.c. heeft eiser inzage gevraagd in de persoonsgegevens van hem en zijn zoon in de processtukken uit de civiele procedure(s) tussen zijn voormalig echtgenote en verweerder. Met een beroep op de AVG kan niet worden bereikt dat een derde in een dergelijk geval alsnog inzage in of afschrift van een procesdossier krijgt waarbij hij geen partij is. Met de AVG is niet bedoeld een derde inzicht te verschaffen in de door partijen ingebrachte processtukken en andere informatie in een gerechtelijke procedure. Voorts is een juridische analyse volgens vaste jurisprudentie geen persoonsgegeven in de zin van de wet. Verwijzing naar arrest EU-HvJ van 17 juli 2014 ([ECLI:EU:C:2014:2081](#)). Dit betekent niet dat het inbrengen van persoonsgegevens in gerechtelijke procedures nooit in strijd met de AVG, en dus onrechtmatig, kan zijn. Analoog met het oordeel van de hoogste bestuursrechter [https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2021:15451 - c1858400-d548-4f93-9253-8c57f940e70f](https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2021:15451-c1858400-d548-4f93-9253-8c57f940e70f) in een andere zaak (ABRS, 16-08-2017, [ECLI:NL:RVS:2017:2180](#)) die betrekking had op de Wet openbaarheid van bestuur, betekent het feit dat een persoonsgegeven voorkomt in een stuk dat deel uitmaakt van een procesdossier, op zichzelf niet dat de AVG op dat persoonsgegeven niet van toepassing is.

Als er foutieve persoonsgegevens voorkomen in processtukken kan dat strijd opleveren met de AVG.

[ECLI:NL:RBDHA:2021:15451](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Terrasverordening

JnB 2022, 117

MK Rechtbank Limburg, 29-11-2021 (publ. 26-01-2022), ROE 20/2900

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht, verweerder.

Dienstenrichtlijn 9, 10

Terrasverordening Maastricht (Terrasverordening) 11

TERRASVERORDENING. LOODLIJNCRITERIUM. I.c. wordt geoordeeld het loodlijncriterium zoals opgenomen in de Terrasverordening niet in strijd is met de artikelen 9 en 10 Dienstenrichtlijn. Beantwoording van de vraag of sprake is van een schaarse vergunning is in de onderhavige procedure niet van belang aangezien verweerder in deze procedure deugdelijk heeft gemotiveerd en onderbouwd dat het in de Terrasverordening opgenomen loodlijncriterium - anders dan eiseres stelt - geen selectiecriterium betreft ten behoeve van de verdeling van schaarse vergunningen maar een noodzakelijk, evenredig en geschikt criterium dat dient ter behartiging van een dwingende reden van algemeen belang (de openbare orde en de (verkeers)veiligheid) en daarmee voldoet aan de Dienstenrichtlijn. Verweerder heeft dit criterium dan ook aan de onderhavige buiten behandelingstelling ten grondslag mogen leggen.

[ECLI:NL:RBLIM:2021:9907](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus

JnB 2022, 118

Rechtbank Rotterdam, 27-01-2022 (publ. 03-02-2022), ROT 21/30

minister voor Rechtsbescherming, verweerder.

Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (Wpbr)

WET PARTICULIERE BEVEILIGINGSORGANISATIES EN RECHERCHEBUREAUS. I.c. wordt geoordeeld dat verweerder niet deugdelijk heeft gemotiveerd waarom verweerder op eisers rechtszekerheid inbreuk mocht maken door hem op basis van dezelfde feiten eerst wel en later niet betrouwbaar te achten om aan een beveiligingsorganisatie leiding te geven en deze organisatie in stand te houden. Verweerder en de korpschef hebben een eigen bevoegdheid en dienen zelf een oordeel te vormen wat niet per definitie gelijklopend hoeft te zijn.

Verwijzing naar ABRS 26-09-2012, [ECLI:NL:RVS:2012: BX8324](#).

[ECLI:NL:RBROT:2022:505](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Regulier

JnB 2022, 119

MK ABRS, 02-02-2022, 202101545/1/V1

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 8

REGULIER. 8 EVRM. De staatssecretaris heeft zich in dit geval ten onrechte op het standpunt gesteld dat hij een "fair balance" heeft getroffen tussen de belangen van betrokkenen en het economisch belang van Nederland.

Inleiding

1. De vreemdeling heeft de mvv aangevraagd met als doel gezinshereniging bij de zoon op grond van artikel 8 van het EVRM.

1.1. De vreemdeling is van Palestijnse afkomst en geboren op 1 januari 1941. Zij verblijft in een Syrisch vluchtelingenkamp. Niet is in geschil dat de vreemdeling ernstig ziek en hulpbehoevend is. Zo blijkt uit de door haar overgelegde stukken van haar behandelaars dat zij een zwakke fysieke gesteldheid heeft, die gepaard gaat met ouderdomsdoofheid, astma en hartfalen en dat zij hiervoor medicatie gebruikt. Verder lijdt de vreemdeling aan matige tot ernstige bronchiale aandoeningen met van tijd tot tijd ernstige en hevige aanvallen. Ook lijdt zij aan nachtelijke apneu. Voor deze aandoeningen heeft de vreemdeling een zuurstofspray en Continuous Positive Airway Pressure-therapie nodig. Tot slot lijdt zij aan hoge arteriële spanningen. Verder is niet in geschil dat de zoon, die inmiddels de Nederlandse nationaliteit heeft, sinds het overlijden van zijn vader in 2007 voor de vreemdeling zorgt en dat de vreemdeling vóór het vertrek van de zoon naar Nederland in 2014 bij hem, zijn echtgenote en hun kinderen, de kleinkinderen van de vreemdeling, in Syrië woonde. Ook is niet in geschil dat er in Syrië geen reëel alternatief is voor de door tussenkomst van de zoon door derden in Syrië geboden zorg. De Afdeling verstaat hieronder dat er in Syrië geen reële mogelijkheid bestaat dat andere familieleden of derden zonder tussenkomst van de zoon de benodigde zorg geven (zie de uitspraak van de Afdeling van 4 april 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:1003](#), onder 3.2). [...]

Beoordeling van de grieven

11. De rechtbank heeft terecht overwogen dat de staatssecretaris zich in dit geval ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat hij een "fair balance" heeft getroffen tussen de belangen van betrokkenen en het economisch belang van Nederland. Immers, niet is in geschil dat de vreemdeling van 2007 tot aan het vertrek van de zoon en zijn gezin uit Syrië in 2014 bij hen heeft gewoond en dat de zoon voor de vreemdeling heeft gezorgd. In die tijd heeft de vreemdeling ook hechte persoonlijke banden opgebouwd met haar kleinkinderen. De zoon is na zijn vertrek uit Syrië door tussenkomst van derden voor de vreemdeling blijven zorgen. Om deze reden bestaan tussen de vreemdeling en de zoon ook meer dan gebruikelijke banden. De objectieve belemmering om het gezinsleven in Syrië te hervatten, is al die tijd blijven bestaan. Uit het arrest van het EHRM van 9 juli 2021, M.A. tegen Denemarken, [ECLI:CE:ECHR:2021:0709JUD000669718](#), paragrafen 162 en 193, waarop de vreemdeling ter zitting heeft gewezen, volgt dat geleidelijk steeds meer gewicht toekomt aan de objectieve belemmering om het familie- en gezinsleven in het land van herkomst uit te oefenen. De zoon is inmiddels Nederlander. Hij heeft ter zitting verklaard dat hij nu alle kosten voor de vreemdeling in Syrië betaalt en dat hij bij toelating tot Nederland van de vreemdeling de (mantel)zorg

voor haar op zich zal nemen, haar in huis zal nemen, en alle kosten die daarmee gepaard gaan en te zijnen laste komen, kan en zal betalen. De staatssecretaris heeft deze verklaring niet betwist. De staatssecretaris heeft daarentegen gesteld - en de Afdeling onderschrijft - dat ook wanneer voor de vreemdeling in Nederland een ziektekostenverzekering wordt afgesloten, de kosten van haar medische zorg nog steeds zullen worden afgewenteld op de Nederlandse samenleving en verder dat het een feit van algemene bekendheid is dat huisvesting, verpleeghuiszorg en andere medische zorg voor ouderen in Nederland al langere tijd onder druk staat. Naar het oordeel van de Afdeling, weegt dit algemene gegeven - in het licht van alle omstandigheden van dit geval zoals weergegeven onder 1.1 en de verantwoordelijkheid die de Nederlandse zoon neemt voor de (financiële) zorg van de vreemdeling - echter niet zwaarder dan het belang van de vreemdeling om herenigd te worden met haar zoon.

[ECLI:NL:RVS:2022:345](#)

JnB 2022, 120

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, 21-01-2022 (publ. 01-02-2022), AWB 21/1328

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 21 lid 1 e

REGULIER. Intrekking verblijfsvergunning regulier voor onbepaalde tijd. De enkele uitschrijving uit de BRP IS in dit geval geen aanwijzing dat eiser zijn hoofdverblijf buiten Nederland heeft verplaatst.

18. Naar het oordeel van de rechtbank is de enkele uitschrijving uit de BRP in dit geval geen aanwijzing dat eiser zijn hoofdverblijf buiten Nederland heeft verplaatst. Uit die uitschrijving blijkt namelijk alleen dat eiser geen adres meer heeft in Nederland. Daaruit blijkt niet dat hij niet meer in Nederland verblijft.

18.1 De rechtbank acht hierbij van belang dat de staatssecretaris niet heeft gesteld dat het college van burgemeester en wethouders van de bijhoudingsgemeente heeft geregistreerd dat eiser is vertrokken uit Nederland. Dat blijkt ook niet uit de gedingstukken. Vertrek van een persoon uit Nederland kan geregistreerd worden op aangifte (artikel 2.21, tweede lid, Wet BRP) of ambtshalve (artikel 2.22 Wet BRP). Ambtshalve registratie is mogelijk als een ingezetene niet kan worden bereikt, van hem geen aangifte van wijziging van zijn adres of van vertrek is ontvangen en na gedegen onderzoek geen gegevens over hem kunnen worden achterhaald betreffende het verblijf in Nederland, het vertrek uit Nederland noch het volgende verblijf buiten Nederland. Nu hier niets over is gesteld of gebleken, gaat de rechtbank ervan uit dat niet is geregistreerd dat eiser is vertrokken uit Nederland.

18.2 Eiser is wel opgenomen in de Registratie Niet-ingezetenen, een onderdeel van de BRP. Een ingezetene is iemand die zijn adres heeft in een gemeente in Nederland, en op wiens persoonslijst niet het gegeven van zijn overlijden of van vertrek uit Nederland als actueel gegeven is opgenomen (artikel 1.1, aanhef en onder v, van de Wet BRP). Iemand die geen adres heeft en een zwervend bestaan leidt in Nederland, is ook een niet-ingezetene. Uit deze registratie vloeit dus evenmin voort dat eiser niet meer in Nederland verblijft.

18. Als een vreemdeling niet is ingeschreven in de BRP, ligt het in beginsel op zijn weg om de staatssecretaris desgevraagd gegevens te verschaffen over zijn verblijfplaats. De staatssecretaris kan dan controleren of de vreemdeling nog in Nederland verblijft. [...] De schriftelijke en mondelinge verklaringen van getuigen bevestigen het beeld dat eiser een zwervend bestaan heeft geleid in

Nederland. Het is naar het oordeel van de rechtbank aannemelijk geworden dat eiser in de gegeven omstandigheden geen objectief verifieerbare bewijsstukken kan leveren van zijn verblijf in Nederland in de periode vanaf 7 november 2011. [...]

20. Uit het voorgaande volgt dat de Staatssecretaris niet aannemelijk heeft gemaakt dat eiser zijn hoofdverblijf vanaf 7 november 2011 buiten Nederland heeft gevestigd.

[ECLI:NL:RBDHA:2022:602](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenbewaring

JnB 2022, 121

MK ABRS, 27-01-2022, 202106332/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2008/115/EG 16 lid 1

VREEMDELINGENBEWARING. Tenuitvoerlegging in het JCvSZ is in dit geval in overeenstemming met artikel 16, eerste lid, van de Terugkeerrichtlijn. Mondelinge instructie aan het personeel dat de vreemdeling gescheiden blijft van de anderen is niet verifieerbaar. De vreemdeling betwist echter niet dat zij alleen op een kamer heeft verbleven en in quarantaine is gehouden.

1. In de periode van 6 september tot 10 september 2021 is de bewaringsmaatregel ten uitvoer gelegd in het Justitieel Centrum voor Somatische Zorg in de PI Haaglanden in Scheveningen (hierna: het JCvSZ). De aanleiding daarvoor was dat de vreemdeling in honger- en dorststaking was gegaan. Deze uitspraak gaat over de vraag of de tenuitvoerlegging in het JCvSZ in overeenstemming is met artikel 16, eerste lid, van de Terugkeerrichtlijn. [...]

3.1. Anders dan de rechtbank heeft overwogen, is het betoog van de vreemdeling dat zij met strafrechtelijk gedetineerden is ondergebracht in het JCvSZ ook zonder nadere onderbouwing voldoende om te toetsen of de tenuitvoerlegging in overeenstemming was met artikel 16, eerste lid, van de Terugkeerrichtlijn. De grief leidt echter niet tot vernietiging van de uitspraak van de rechtbank, gelet op het volgende. [...]

3.4. De staatssecretaris en de vreemdeling zijn het erover eens dat het JCvSZ geen speciale inrichting is als bedoeld in artikel 16, eerste lid, eerste volzin, van de Terugkeerrichtlijn. De vraag die moet worden beantwoord is of het verblijf van de vreemdeling voldoet aan de vereisten die daaraan in de tweede volzin van deze bepaling worden gesteld.

3.5. De staatssecretaris heeft hierover toegelicht dat er in het JCvSZ geen gescheiden afdelingen zijn, maar dat in bewaring gestelde vreemdelingen in de praktijk altijd gescheiden worden gehouden van strafrechtelijk gedetineerden. [...] Als er incidenteel een vreemdeling wordt opgenomen, wordt het personeel tijdens de briefing opgedragen om ervoor te zorgen dat deze gescheiden blijft van de anderen. De staatssecretaris wijst er verder op dat de vreemdeling weigerde om een PCR-test te ondergaan, waardoor het haar niet was toegestaan om deel te nemen aan activiteiten. Alleen al daarom kon zij geen contact hebben met andere gedetineerden in het JCvSZ.

3.6. In haar reactie op de schriftelijke uiteenzetting betoogt de vreemdeling terecht dat een mondelinge instructie aan het personeel onvoldoende waarborgen biedt. Een mondelinge instructie is voor zowel de vreemdeling als de bewaringsrechter niet verifieerbaar (zie de uitspraak van de Afdeling van 13 augustus 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:1813](#)). De vreemdeling betwist echter niet dat zij

alleen op een kamer heeft verbleven en dat zij tijdens haar verblijf in quarantaine is gehouden wegens het weigeren van een PCR-test. Dat zij naar eigen zeggen geschreeuw en geruzie kon horen van andere patiënten, neemt niet weg dat zij feitelijk van hen gescheiden werd gehouden. Daarom ziet de Afdeling geen reden om in dit geval een schending van artikel 16, eerste lid, tweede volzin, van de Terugkeerrichtlijn aan te nemen.

[ECLI:NL:RVS:2022:270](#)

JnB 2022, 122

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Rotterdam, 26-01-2022 (publ. 28-01-2022), NL22.304

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 59 lid 1 a

VREEMDELINGENBEWARING. De vraag is of eiser zijn verblijf in Nederland daadwerkelijk en effectief heeft beëindigd. De in het arrest-FS [\[ECLI:EU:C:2021:506\]](#) door het Hof genoemde aanwijzingen zijn naar het oordeel van de rechtbank voor eiser niet relevant. Die aanwijzingen zijn toegespitst op de groep Unieburgers mét een reguliere woon- en verblijfplaats, terwijl eiser is aan te merken als een dakloze Unieburger. Voorts leidt de rechtbank uit het arrest-FS af dat wanneer er geen of nauwelijks andere relevante omstandigheden zijn, aan de tijdsduur van de afwezigheid meer belang toekomt. De duur tussen eisers uitzetting naar Letland en eisers terugkeer naar Nederland is ongeveer elf maanden. Een dergelijk tijdsverloop duidt naar het oordeel van de rechtbank niet op de intentie dat eiser Nederland slechts tijdelijk wilde verlaten. Gelet daarop was het verwijderingsbesluit ten tijde van de inbewaringstelling uitgewerkt. Dat betekent dat het verwijderingsbesluit niet ten grondslag kon worden gelegd aan de bewaringsmaatregel en dat verweerder eerst een nieuw verwijderingsbesluit had moeten nemen.

[ECLI:NL:RBDHA:2022:538](#)

[Naar inhoudsopgave](#)